ERDÉSZNAGYJAINK ARCKÉPCSARNOKA

16

HALÁSZ ALADÁR

MODROVICH FERENC

(1887 - 1947)

ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM ERDŐMÉRNÖKI KAR

SOPRON
2001

ERDÉSZNAGYJAINK ARCKÉPCSARNOKA

16

HALÁSZ ALADÁR

MODROVICH FERENC

(1887 - 1947)

ÉLETE ÉS MUNKÁSSÁGA

NYUGAT-MAGYARORSZÁGI EGYETEM ERDŐMÉRNÖKI KAR

SOPRON
2001

A sorozatot szerkeszti:

az Erdőmérnöki Kar dékánja

ISSN 1417-8885

ISBN 963 9364 08 8

Felelős kiadó:

DR. MÉSZÁROS KÁROLY

az Erdőmérnöki Kar dékánja

A kiadványt szerkesztette

Dr.Kosztka Miklós és Markó Gergely.

Előszó

Szükséges-e a szeretetet és a hálát évfordulókhoz kötve kifejezni? A válasz egyértelműen nem. Akkor kell emlékezni és a hálát leróni, amikor ezek az érzések napvilágot látnak és a lehetőségek is adottak a tisztelgésre. Így vagyunk ezzel most is, amikor Modrovich Ferenc egyetemi tanárról megemlékezünk. Nincs évforduló, de vannak hálás tanítványok, akik rádöbbentek arra, hogy tisztelt tanáruk emléke nincs méltóképpen megörökítve az Alma Materben. Ezért kezdeményezték, hogy Modrovich Ferenc szobrát a „Soproni Főiskola" botanikus kertjében felállítsák. Kezdeményezésüket felkarolta az OEE Seniorok Tanácsa; az Erdőmérnöki Kar; a jogutód Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Tanszék; az FVM Erdészeti Hivatala; az erdőmérnöki hivatást képviselő erdőgazdasági Rt.-k; továbbá sok-sok hálás tanítvány, akik együttesen megteremtették a szobor felállításának lehetőségét. Ez az összefogás elindította az emlékezés vonatát is.

Modrovich Ferenc legjelentősebb mérnöki alkotása a Lillafüredi Erdei Vasút. Magas színvonalú mérnöki ismeretei alapján olyan alkotást hozott létre, amelyre még ma is büszkén tekinthet szakmánk és az erdőmérnöki hivatás, amely az alkotókészség példája lehet.

Modrovich Ferenc az átfogó szemléletű erdőfeltárás alapjait teremtette meg kora műszaki színvonalán. Állandó hálózatok létrehozását javasolta, amelyek az erdőgazdálkodást és az erdő igényeit veszik figyelembe. Műszakilag magas színvonalú pályákban gondolkozott figyelembe véve a közgazdasági igényeket és feltételeket. Előre mutató írásaiban elemezte a gépjárművek használatának jövőjét az erdőgazdálkodásban, előadásaiban kitért az akkor kibontakozó tudomány, a talajmechanika oktatására.

Modrovich Ferenc dékánként korszerűsítette az Erdőmérnöki Szak tantervét, továbbá kiharcolta azt, hogy a műszaki mérnökök az erdőmérnöki diplomát egyenrangú diplomának fogadták el. Méltán lehetünk büszkék arra, hogy az erdőgazdálkodás magas szintű művelésére felkészített erdőmérnökök átfogó ismeretei olyan alapokat adnak, amelyekre építve a műszaki mérnökök között is elismerést kaphatnak. Modrovich Ferenc életének és munkásságának is köszönhetjük, hogy a FEANI (az Európai Műszaki Mérnökök Egyesülete) diplománkat euromérnöki diplomának fogadta el 1991-ben.

Az emlékezés napjainkban azért is fontos, mert kialakultak a nagy egyetemek és ezeken belül megkezdődött a verseny a hallgatókért, a folyamatos működés fenntartásáért. Be kell bizonyítani és fel kell hívni a

figyelmet arra, hogy megvannak azok az alapok, amelyekre a továbbiakban biztonságosan építkezhetünk. Modern korunkban ezt nem csak magunknak kell tudni, hanem azt mindenkinek be kell mutatni.

Modrovich Ferenc egyetemi tanárra emlékezve fejet hajtunk a kiváló mérnök-erdőmérnök, a nagyszerű oktató és példamutató ember előtt.

Modrovich Ferenc szobrát Kutas László szobrászművész alkotta. A művész kötődése Sopronhoz, Sopron szelleméhez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy Modrovich Ferenc szobra kifejezésre juttassa egyéniségét.

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik anyagi támogatásukkal hozzájárultak a szobor elkészítéséhez.

Végezetül köszönetet mondunk az Egyetemi Könyvtári Központnak, valamint az Erdészeti, Faipari és Földméréstörténeti Gyűjteménynek, hogy értékes anyagaik átadásával hozzájárultak Modrovich Ferenc életének teljesebb bemutatásához.

Sopron, 2001. július 24.

Dr. Kosztka Miklós

MODROVICH FERENC
1887-1947
élete és munkássága

54 éve, 1947. július 15-én halt meg Modrovich Ferenc, a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának tanszékvezető egyetemi tanára.

Gazdag, termékeny életpálya ért ezzel véget. Nemes, igaz lélek távozott, sajnos fiatalon, az élők sorából. Kiválóan képzett mérnökgenerációk nőttek fel a keze alatt, akiknek munkája nem csak Magyarországon, hanem szerte a világon elismerést szerzett hazánknak és az ő nevének. Életét és munkásságát a Magyar Mezőgazdasági Múzeum kiadásában megjelent több kötetes „Agrártörténeti Életrajzok"[1] című műben Kotlár Károly ismertette.

Temetésekor pályafutását, nagy szaktudását, munkásságát és kiváló egyéniségét méltatva, tanártársa, Lesenyi Ferenc búcsúzott tőle.[2] Halálának 50. évfordulója alkalmából az Erdészeti Lapokban egy hajdani tanítványa emlékezett meg életéről, munkásságáról, s az emberi és szellemi értékek tekintetében példaképnek tekinthető nagyszerű emberről.[3]

Emlékét az általa épített Lillafüredi Állami Erdei Vasút (LÁEV) lillafüredi állomásán 1975-ben elhelyezett emléktábla és – hajdani tanítványai kezdeményezésére, a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium Erdészeti Hivatala, az Országos Erdészeti Egyesület és egykori tanítványai támogatásával – az Egyetem botanikus kertjében 2001. szeptemberében felállított, Kutas László szobrászművész által alkotott mellszobra őrzi. Életének és munkásságának legigazibb emléke azonban az a közel 3000 km erdei feltáró pálya és egyéb közúti, vasúti pálya, amelyet az ő tanítványai terveztek és építettek.

Életútja

Életének az első világháború végéig terjedő, első szakaszát csak állománykönyvi lapjának[4] száraz, kronológikus adatai alapján, a lényeges elemekre vonatkozólag kortársi emlékezésekkel és egyéb mozaikokkal kiegészítve lehet csak feleleveníteni.

1887. április 28-án született Magyaróvárott, Moson megyei birtokos-nemesi értelmiségi családban. 1905-ben érettségizett és iratkozott be a selmecbányai Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskolára. Volt évfolyamtársa, a vele egykorú Lesenyi Ferenc visszaemlékezéséből tudjuk, hogy már főiskolai tanulmányai kezdetén kitűnt kiváló matematikai képességével és a fizika mechanikai ága iránti készségével.[2] Már akkor nyilvánvaló volt, hogy őt az erdészeti szaktudományoknak, a faanyagok szállításával összefüggő műszaki problémái érdeklik, azok iránt érez elhivatottságot.

1909-ben Selmecbányán befejezte főiskolai tanulmányait. Ez év július 31-én záradékolt és 1911. október 31-én letette az államvizsgát, erdőmérnöki oklevelet szerzett.[4]

Főiskolai tanulmányainak befejezése után, 1909. október 13-án a Felvidéken, a Besztercebányai m.kir. erdőhivatalhoz kapott beosztást, mint m.kir. erdőmérnök-gyakornok.[4] Ott az újbányai járási erdőgondnokságon kezdte meg erdészeti pályafutását. Három évet töltött ebben a beosztásban.

Ez az eljárás feltehetően az akkori pályakezdésnek volt a gyakorlata, amely még az 1940-es években is érvényben volt. Akkoriban ugyanis a felső vezetésnek az volt a felfogása, hogy a fiatalembernek először a hivatali munka minden területét végig kell járnia, meg kell ismernie az ügyvitelnek minden ágát, az iktatótól és iratkezeléstől a birtokrendezésig, sőt esetenként a személyzeti munkáig, és csak azután lehet őt valamely felelős szakmai feladattal, pl. erdőgondnokság vezetésével megbízni, vagy ha kedve volt hozzá, akkor az építésvezetésre beosztani. Lesenyi Ferenc visszaemlékezéséből tudjuk, hogy őt az átmeneti, egyébként is hosszúra nyúlt közigazgatási jellegű munka nem elégítette ki, műszaki munkára és beosztásra vágyott. Ezért áthelyezését kérte. 1912. november 11-én áthelyezték Erdélybe, a Besztercei m.kir. erdőigazgatósághoz.[4] Ott dolgozott két éven át, az első világháború kitöréséig, adottságainak megfelelő, termékeny műszaki munkakörben, már mint m. kir. segéderdőmérnök.[4]

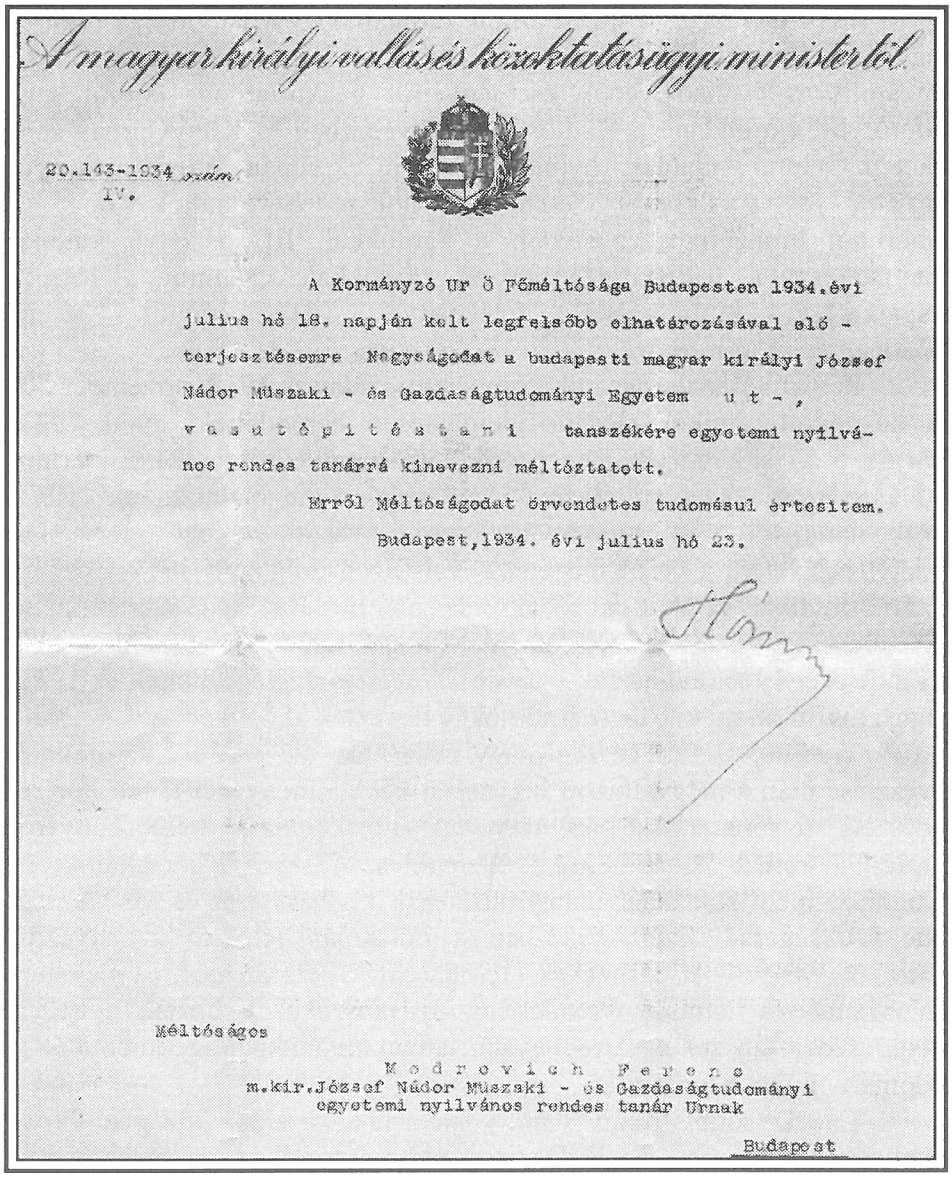

A magyar királyi vallás- és közoktatásügyi minister tól.

20.143-1934 szám.
IV.

A Kormányzó Ur Ő Főméltósága Budapesten 1934.évi julius hó 18. napján kelt legfelsőbb elhatározásával elő - terjesztésemre Nagyságodat a budapesti magyar királyi József Nádor Müszaki - és Gazdaságtudományi Egyetem u t - , v a s u t é p i t é s t a n i tanszékére egyetemi nyilvá- nos rendes tanárrá kinevezni méltóztatott.

Erről Méltóságodat örvendetes tudomásul értesitem.

Budapest,1934. évi julius hó 23.

Méltóságos

M a d r o v i c h F e r e n c
m.kir.József Nádor Müszaki - és Gazdaságtudományi
egyetemi nyilvános rendes tanár Urnak

Budapest

Kinevezése egyetemi nyilvános rendes tanárrá

1914 augusztus 1-én bevonult katonának.[4] A háborúnak mind a négy évét végigküzdötte. E négy, illetve a háború utáni illetményébe beszámítható öt hadiévének eseményeiről gyakorlatilag semmit sem tudunk. Még a budapesti Hadtörténeti Levéltárban és Könyvtárban sem lehetett semmi adatnak nyomára akadni. Csupán állománykönyvi lapjáról, illetve Lesenyi Ferenc búcsúbeszédéből tudjuk, hogy a háborúból bronzérem, ezüstérem a kardokkal, III. osztályú katonai érdemkereszt a hadiékítménnyel és kardokkal, valamint a Károly csapatkereszt kitüntetéssel[4] felékesítve, 1918. június 22-én[4] főhadnagyként[2] tért vissza.

Pályafutásának második, termékeny szakasza 1918. november 20-án kezdődött, amikor először ideiglenesen berendelték, majd 1921. február 5-én áthelyezték Budapestre a Földművelésügyi Minisztérium erdészeti műszaki ügyosztályára.[4] Ott rövidesen megbízták az akkoriban problematikussá vált szinvavölgyi erdei vasút végleges terveinek kidolgozásával és a vasút megépítésével. Ezen dolgozott 1919-1923-ig. Kitűnő munkát végzett, s ezzel országos hírnévre tett szert. Ennek elismeréseként a Földművelésügyi Minisztériumba történt ideiglenes berendelését 1920. augusztus 1-től áthelyezéssel véglegesítették és 1921. augusztus 30-án m. kir. főerdőmérnökké nevezték ki.[4]

Trianon, és az ország nagy részének, az erdős Kárpátoknak elvesztése után a megváltozott helyzet új követelményeket támasztott az erdészeti felsőoktatással szemben. A Főiskolának Selmecbányáról Sopronba kellett költöznie. Az áttelepülés időszaka alatt elhunyt és nyugdíjba ment sok tanár utánpótlása újak kiválasztását és kinevezését tette szükségessé. Ezért 1923-ben a Főiskolán jelentős átszervezést hajtottak végre. A tanszékek terhelésének csökkentése érdekében átalakították a tanulmányrendet és új tanszékeket hoztak létre, a megüresedett tanszékek élére a gyakorlatban kiemelkedő eredményt elért erdőmérnököket neveztek ki.

Ennek során Kaán Károly javaslatára 1923 közepén őt is áthelyezték Sopronba, az Erdészeti Kutató Intézethez, és megbízták a Főiskola Út- és Vasútépítéstani Tanszékének vezetésével. 1923. december 22-én pedig át is helyezték a Főiskolához és kinevezték főiskolai rendkívüli tanárnak.[4] Négy évvel később, 1927. április 14-én már főiskolai rendes tanárrá, majd a Főiskolának 1934-ben a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemhez, annak Bánya-, Kohó,- és Erdőmérnöki Karaként történt csatolása után, 1938. július 18-án egyetemi nyilvános rendes tanárrá nevezték ki.[5]

A változatos, szebbnél-szebb, nehéz műszaki feladatok megoldására készült fiatalember bizonyára nem örült a helyhez kötött, egyhangúnak tűnő megbízatásnak. De aztán megérezte, hogy nehéz, felelősségteljes feladat és nagyszerű kihívás vár rá: Walek Károly matematikai és Boleman Géza fizikai alapjaira építve, Sébor Jánossal és Kövesi Antallal együtt az ő feladata lesz a leendő erdőmérnökök műszaki képzése és mérnöki képesítésük elismertségének kivívása.

Ebben a tudatban, rendkívüli energiával, lelkiismeretességgel és szeretettel dolgozott 24 éven át, 1947-ben bekövetkezett haláláig.

Mérnöki munkássága

Mérnöki pályája a besztercei erdőigazgatósághoz történt áthelyezésével kezdődött Az igazgatóság a Kárpátok hegyei között elterülő 44 román falu hatalmas kiterjedésű, őserdőjellegű, feltáratlan, állami kezelésbe vett egyesítve kezelt és községi erdeit kezelte. E hatalmas erdőkomplexum keskeny nyomtávú erdei vasútra alapozott feltáró hálózatának megtervezését és kivitelezését bízták rá.[6]

Ez volt első mérnöki megbízatása. Nagy örömmel és lendülettel fogott a munkához. Két évi ott tartózkodása alatt elkészítette a vasút terveit, majd megbízták a vasútépítési kirendeltség vezetésével, s így a kivitelezési munkákat is ő irányította.

Ennek során a gyakorlatban alkalmazta és továbbfejlesztette a keskeny nyomtávú erdei vasútépítés elveit, amely lényegesen különbözött mind a MÁV, mind pedig a fakereskedői vállalkozások kisvasútjaitól[6].

A MÁV vonalak tervezésénél országos jelentőségű rendező elveket kellett érvényesíteni. Ilyenek voltak pl. egyes körzetek, vidékek bekapcsolása az ország vérkeringésébe, katonai követelmények érvényesítése, nemzetközi kapcsolatok létesítése, személy- és teherforgalom biztosítása, stb. Ezek szigorú műszaki előírásokat tettek szükségessé.

A vállalkozói kisvasutak csak egyetlen célt szolgáltak: a lehető legkisebb költséggel és legnagyobb haszonnal leszállítani a közforgalmú út vagy vasút mellé egy völgy vagy erdőtömb tarra vágott fatömegét, aztán felszedni a síneket és odébbállni.

A szakszerűen kezelt nagy erdőbirtokokon, elsősorban az állami erdőkben épült erdei vasutaknak más, lényegesen sokrétűbb feladatuk volt. Ezek képezték elsősorban a feltáró hálózat gerincét, ezért állandó

jellegűek voltak. A tervezőnek tisztában kellett lennie a feltárandó erdőkomplexum erdőrendezési adataival, hogy eldönthesse a célszerű vonalvezetést és annak gazdaságosságát, de számításba kellett vennie az esetleges korlátolt közforgalom bevezetését is. Lényegében ezek a sajátos szakmai követelmények indokolták az erdei vasútépítésnek az erdőmérnöki főiskolán való oktatását.

A Beszterce-völgyi erdei vasút tervezése és építése emelte őt fiatalon az ország legkiválóbb erdei vasútépítő szakértői közé.

Ezt követően mérnöki pályája a katonaságnál folytatódott, mert az első világháború kitörésekor – a Beszterece-völgyi teljesítménye alapján – a vasútépítő ezredbe hívták be és ott teljesített szolgálatot négy éven át a háború végéig.[2] Ez a négy év döntő jelentőségű volt életében. A császári és királyi hadseregben tökéletesen megtanult németül. Az akkori német szakirodalmat hallatlan szorgalommal áttanulmányozta és feldolgozta. Ennek egyik bizonyítéka az Erdészeti Lapok 1939. évi kötetében megjelent 16 oldalas tanulmánya, amelyben az erdei vasútépítés történetét 1842-ig visszamenőleg teljes részletességgel feldolgozta.[7] Ezáltal elméletileg alaposan felkészült bármely mélyépítési feladat megoldására. Emellett a vasútépítő ezredben alkalma volt sok hidat, vasutat és kötélpályát is építeni. Így a hozzá legközelebb álló szakterületen széleskörű, nagy gyakorlatot is szerzett.

Katonaidők

A háború után, a megcsonkított ország faellátási gondjainak megoldása érdekében, elsőként vetődött fel a Bükk hegységnek az államkincstár tulajdonában levő erdők jelentős fakészletének hozzáférhető tétele a Szinva-patak völgyének feltárása révén.

A Szinva-völgy feltárására a kereskedelemügyi miniszter 1919-ben adott engedélyt.[8] Ennek alapján a Földművelésügyi Minisztérium Stern Zsigmond és Stern Imre mérnököket bízta meg a vasút kiviteli terveinek kidolgozásával. Ők a terveket elkészítették,[9] de annak kivitelezését a rendkívüli terep-nehézségekre való tekintettel nem vállalták. Ők ugyanis a 25 méter mélységű alsó-hámori Mélyvölgy áthidalását 3,6 km hosszú vonalfejlesztéssel akarták megoldani. A völgy azonban a végén annyira összeszűkült, hogy a forduláshoz minimális sugarú ívet sem lehetett beilleszteni. [10]

Feltehetően ekkor és emiatt rendelték be Modrovich Ferencet a minisztériumba és – ismerve az ő képességeit – bízták meg a feladat megoldásával.

Ő Sternék terveit átdolgozta. Az alsó-hámori Mélyvölgyet viadukttal átvágta, s ezzel a problémát, amely Sternéknek megoldhatatlannak tűnt, megoldotta.[10]

Az építés 1919-ben kezdődött és 1920. november 14-én a vonalon legördült az első tűzifás szerelvény. 1920. december 30-án a műtanrendőri, hatósági bejárás is megtörtént. *Nem egészen 2 év alatt megépítette az ország ma is legszebb erdei vasútját*, a nehéz hegyvidéki terepen haladó, nagyszerű vonalvezetésű, 17,7 km hosszú Szinva-völgyi erdei vasutat, a mai Lillafüredi Állami Erdei Vasútnak a Miskolc-Fáskert és Garadna közötti fővonalát, csodálatos műtárgyaival, a Mélyvölgyet áthidaló három-nyílású, 64 m hosszú, 23 m hídnyílás-magasságú, Gerber-szerkezetű viadukttal, a Lillafüred állomás előtti és utáni 110-110 m hosszú két alagúttal és a Hámori-tó melletti 4x8 m nyílású ferde ívhíddal együtt.[9] A vasút felépítménye kohósalak-ágyazatba tölgyfa keresztaljakra fektetett 15,3 kg/fm súlyú sínekből készült.[8] A forgalom lebonyolítására eredetileg két MÁVAG gyártmányú négytengelyes gőzmozdonyt állítottak üzembe, melyeket később még 3 db hasonló típusú követett.[8]

Sajnálatos, hogy e nagyszerű műszaki létesítmény építésének történetét – feltehetően hallatlan szerénysége miatt – nem írta meg. Az erről szóló feljegyzések a második világháború folyamán – egy-két hatósági jegyzőkönyv kivételével – elpusztultak. Így a történet néhány részletét csak Fülöpp Zoltánnak Az Erdő 1970. évi kötetében megjelent tanulmányából[11] és dr. Járási Lőrinc közléséből tudhatjuk. Járási írásából ismerhetjük meg például a Sternék által megoldhatatlannak vélt

problémát és azt, hogy a mélyvölgyi viadukt két pillérének építésénél az akkor még teljesen új módszert, a csúszózsaluzást alkalmazták. Fülöpp Zoltántól tudjuk, hogy az építésben Modrovichnak több fiatalabb erdőmérnök segítőtársa is volt, többek között Jáhn Rezső, Révay Ferenc, Fejes József, Héder István, Mackó István és Fülöpp Zoltán is.[11] Ugyancsak tőle tudjuk, hogy a fővonal építése két irányból indult: Lillafüredtől lefelé, és a perecesi vasút-keresztezéstől fel, Lillafüred felé, mert a mélyvölgyi viadukt két hídfőjéhez két irányból kellett az építési anyagot szállítani. Tőle kapunk hiteles tájékoztatást arról is, hogy a következő két évben még a vasút három szárnyvonalát, a 3 km hosszú ládi, a 11 km hosszú Papírgyár-Mahóca-i és a 4,4 km hosszú gyertyánvölgyi (Tatárároki) szárnyvonalat is Modrovich tervezte és részben meg is építette.[11]

Mindenesetre ezzel a nagyszerű teljesítménnyel beírta nevét a magyar erdészeti mélyépítés történetébe. Az ország közismerten legkiválóbb erdészeti mélyépítő mérnöke lett. Így nyilvánvaló volt, hogy 1923-ban a Főiskola ujjászervezett Út- és Vasútépítéstani tanszékének vezetésével őt bízták meg, mert erre ő volt a legalkalmasabb egyéniség.

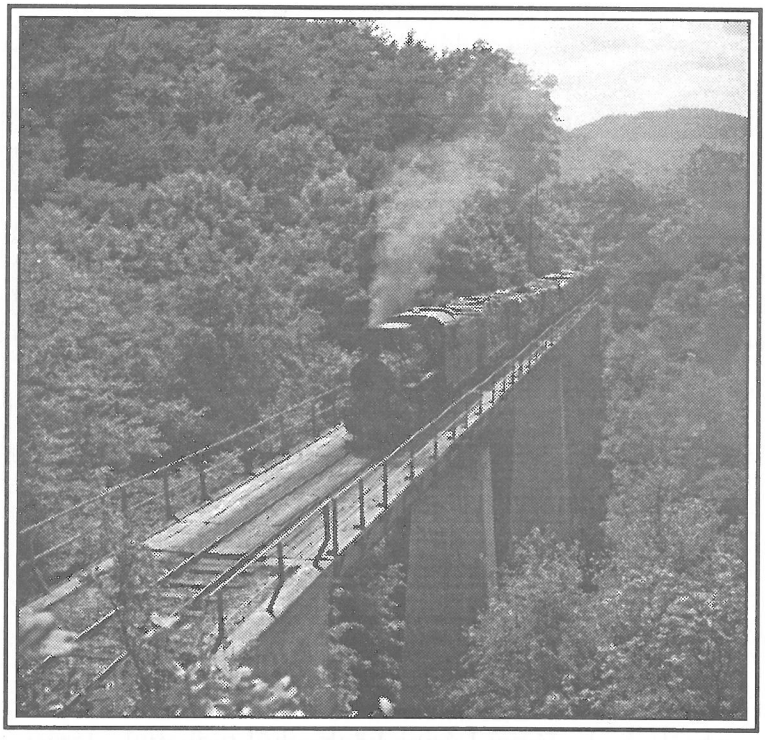

Mélyvölgyi viadukt

Tanári munkássága

Az életben kemény mérnöki munkával szerzett gyakorlati tapasztalattal és magasfokú elméleti felkészültséggel került a Főiskola legfontosabb mérnöki tanszékének katedrájára.

Tanári munkásságának alapelvét az Erdészeti Lapok 1936. évi egyik számában így fogalmazta megy: *„Az egyetem vagy a főiskola feladata nem lehet kész gyakorlattal bíró szakemberek nevelése, hanem igenis meg kell adnia hallgatóinak azokat a tudományos alapismereteket és a speciális alkalmazott szaktudományokban való jártasságot, amelyek segítségével a szakember megtanul szakszerűen gondolkozni és megtalálja az útmutatást, hogy az élet sokszor igen változó feladatait helyesen megoldja."*[12]

A professzor

Ezt az elvet csak professzori működésének megkezdése után, 13 évvel később fogalmazta meg, de kezdettől fogva ennek alapján dolgozott. Mindig arra törekedett, hogy hallgatóit a tudományos alapismeretek közlésével és a gyakorlatban szerzett tapasztalatainak átadásával, az életben való jártasság biztosításával felkészítse, alkalmassá tegye az életben előforduló változatos műszaki feladatok megoldására. A gyakorlati kérdéseket minden esetben magas szintű matematikai

levezetésekkel támasztotta alá, s ezzel adta meg a tudományos alapot az életben való eligazodáshoz.

Másik alapelvét, melyet szintén kezdettől fogva gyakorolt, ugyanebben a cikkben a következőképpen összegezte: *„Nem formai tudás nyújtása, nem sablonok begyakorlása a felsőoktatás célja, hanem a szakszerű gondolkodásra való nevelés és a továbbképzésre a tudományos alap megadása."*[12]

Így a tudományos alapok megadása mellett *elsősorban gondolkodásra nevelt.* A tárgyi tudást is méltányolta, a vizsgákon jutalmazta is, de igazán annak örült, ha valakinél felfedezte a gondolkodás készségét és képességét.

Sohasem felejtem el azt, amikor II. éves korunkban az Alkalmazott Szilárdságtan vizsgán első kérdése az volt, hogy írjam fel az eltolt tengelyű ellipszisnek az origóra vonatkoztatott tehetetlenségi nyomatékát. Első vizsgám volt nála. Nem tudtam, mire számíthatok. Ezért a kérdés hallatán nagy izgalom fogott el. Fogalmam sem volt róla, mit kellene felírnom. Féltem, hogy ha sokáig gondolkodom, akkor elzavar. Hogy ez be ne következzék, bevallottam, hogy a képletet felírni nem tudom, de ha a professzor úr megengedi, akkor levezetem. „Vezesse le!" volt a válasz. Hála Istennek, sikerült a levezetés, s ő szemmelláthatóan örült neki. Aztán még egy tartóméretezési feladatot adott. Az is sikerült, s azzal el is bocsátott.

Ha a gondolkodási készséget bárkinél érzékelte, annak még akkor is örült és jutalmazta, ha a vizsgázónak a feladatot nem sikerült végig hibátlanul megoldania, hanem elakadt valahol. Ilyenkor a terem hátsó sarkából, ahol a vizsga alatt állni szokott, előreszaladt a táblához, fogta a krétát, befejezte a levezetést, adott egy másik vagy még több kérdést és végül „jó", de legalább „közepes" jeggyel átengedte a vizsgán.

Előbbi két alapelvét, mint követelményt nem csak a műszaki, hanem a gazdasági összefüggések tekintetében is érvényesítette. Minden alkalommal és minden részletkérdéssel, pl. a vonalvezetéssel, az emelkedő vagy a kanyarulati sugár megválasztásával és egyéb részletkérdésekkel kapcsolatban is mindig hangsúlyozta, hogy *„... a gazdasági érdekek és a műszaki nézőpontok mindig szorosan egymásba kapcsolódnak."*[7] Hasonlóképpen pl. *„... Nagyon téves éppen a gazdaságosság nézőpontjából az építőköltségben való takarékosság, mert az esetleg az üzemi költség növekedésében bosszulhatja meg magát."*[7]

Tanári működésének – különösen mai szemmel nézve – e hármas követelménynek, vagyis a tudományos megalapozásnak, a gondolkodásra nevelésnek, valamint a gazdasági és műszaki szempontok szoros

összetartozásának állandó, tudatos és következetes érvényesítése adta meg az igazi értékét. Ennek köszönhető, hogy az általa nevelt mérnökök szerte a világon megállták helyüket, sikeres műszaki-gazdasági vezetők lettek.

Kezdettől fogva három tantárgyat kellett oktatnia. Alapozó tantárgyként a Mechanikát, amelyet később Tartók Statikájának, majd Alkalmazott Szilárdságtannak neveztek. Fő tantárgyként pedig a Víz- és Hídépítéstant, valamint az Út- és Vasútépítéstant, melynek tárgykörét később Erdészeti Szállítóberendezésekre bővítették.

Mindhárom tantárgy előadásainak anyagát – az általa meghatározott szigorú követelményeknek megfelelően – maga dolgozta ki, úgy hogy tantárgyai – a matematikai és fizikai alapokból kiindulva – mozaikszerűen, szervesen és logikusan egymásra épüljenek. Az Alkalmazott Szilárdságtanban pl. a grafosztatikai és szilárdságtani alapokra építette a tartók statikáját, az egyik végén befogott tartóktól kezdve a rácsos tartókig, s ezzel adta meg az alapot a Víz- és Hídépítéstan elemeihez, a fahidak, a kő-, vasbeton- és vasszerkezetű hidak építéséhez, majd az út- és vasútépítési tanulmányokhoz.

Minden előadására nagyon alaposan felkészült. Sokszor az egész táblát betöltő matematikai levezetést sohasem tévesztette el. Nem tartozott a jó előadók közé. Nagyon nehéz volt nála jegyzetelni, mert rendszerint a hallgatóságnak hátat fordítva írta a táblára hosszú matematikai levezetéseit és gyakran egyik kezében a krétával írt, a másik kezében pedig a szivaccsal már törölte is a levezetéssel megtelt táblát.

Az előadásokhoz kapcsolódtak a rajztermi és külső gyakorlatok, melyek az elméleti ismereteknek gyakorlatban való alkalmazását voltak hivatva elősegíteni. A rajztermi gyakorlati órákon minden hallgató más és más egyéni feladatot kapott, melyet az előadási anyag alapján meg kellett oldaniuk. Ő a feladatok kiadása után a hallgatókat magukra hagyta, de szemmel tartotta munkájuk előrehaladását, és amikor észrevette, hogy valamelyik hallgató elakadt a munkában, vagy hozzá sem tud kezdeni ahhoz, akkor egy-egy rövid útbaigazítással segítségükre sietett és mindig ő örült a legjobban, ha sikerült megoldaniuk a feladatot.

A rajztermi gyakorlatok mellett nagy gondot fordított a külső, gyakorlati kiképzésre is. A IV. éves erdőmérnökhallgatók részére általában hegyvidéki erdőgazdaságoknál szervezett tanulmányutakon igyekezett a hallgatókkal az előadásokon tárgyalt műszaki létesítményeket, hídszerkezeteket, csúsztatókat, kötélpályákat, vasutakat, és azok tervezésével, építésével összefüggő műszaki problémákat és feladatokat megismertetni. Kiváló német nyelvtudása és ismeretsége

alapján 1928-ban[13], 1930-ban[14] és 1932-ben[15] Ausztriába, a Mürz-vidéki kincstári erdőkbe és Salzkammergutba, 1940-ben Kárpátaljára, 1943 tavaszán pedig Erdélybe szervezett ilyen tanulmányutat. Ezekről általában ő maga számolt be az Erdészeti Lapok hasábjain. *E beszámolók mindegyike, napjaink oktatási módszerének már nélkülözhetetlen elemévé vált, alapos esettanulmány* volt. Korát ezzel is megelőzte.

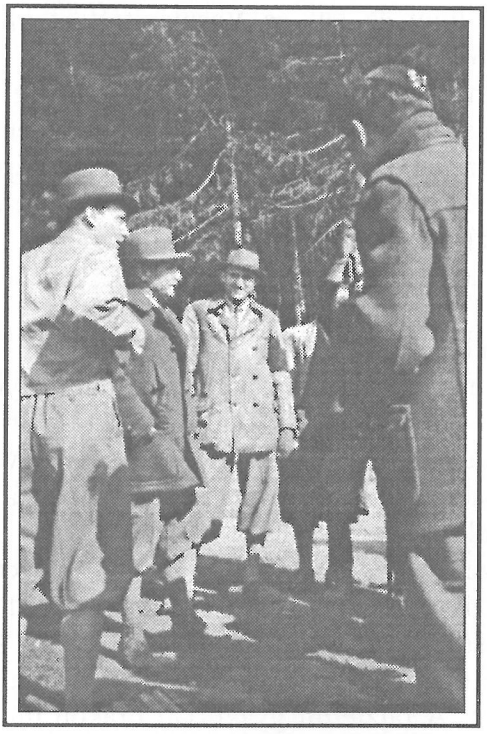

Tanulmányúton

Tanszéki személyzete, egészen az 1930-as évek végéig, rajta kívül csak egy altisztből állt, akinek a tanterem előkészítése, a takarítás, fűtés, és esetenként az iratok kézbesítése volt a feladata. Csak az 1940-es évektől kezdve vett maga mellé évről-évre 1-2 hallgatót tanársegédként. Rájuk bízta a gyakorlati órákon az egyéni feladatok kiadását és ellenőrzését, de foglalkoztatásuk elsődleges célja továbbtanulásuk lehetővé tétele volt. 1940-ig tanszéki segédszemélyzete, munkatársa egyáltalán nem volt. Így előadásai anyagának írásbeli összefoglalására, tankönyvek, a vizsgákra való felkészülést elősegítő jegyzetek összeállítására sem ideje, sem energiája nem maradt.

Első ízben 1929-31-ben dolgozta fel tudományos igényességgel és a gyakorlat igényeinek megfelelő részletességgel az út-, vasút-, és a sodronykötélpálya tervezés és építés teljes anyagát és ezt kétkötetes, 670 oldalas terjedelmű Erdészeti szállítóberendezések című jegyzetben 1929-ben, illetve 1931-ben „kézirat gyanánt" adta ki. Ez a hallgatók és a hazai gyakorlati szakemberek körében is nagy örömöt és elismerést váltott ki, sőt – Lesenyi Ferenc szavaival *„...az utódállamoknak a magyar nyelvet is bíró szakközönsége is többre becsülte mindenféle ilyen irányú külföldi munkánál és minden árat hajlandó volt érte megadni."* [2]

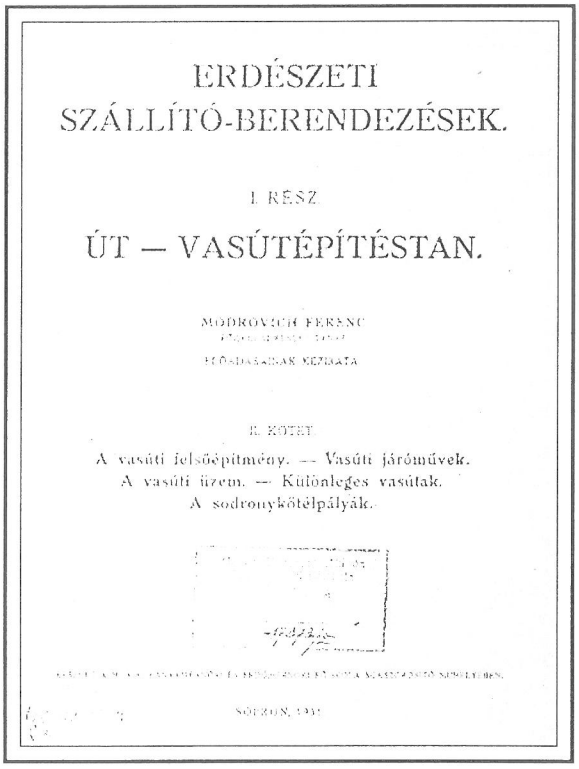

ERDÉSZETI
SZÁLLÍTÓ-BERENDEZÉSEK.

I. RÉSZ

ÚT — VASÚTÉPÍTÉSTAN.

MODROVICH FERENC

II. KÖTET

A vasúti felsőépítmény. — Vasúti járóművek.
A vasúti üzem. — Különleges vasutak.
A sodronykötélpályák.

SOPRON, 1931

Az Alkalmazott Szilárdságtan, s a Víz- és Hídépítéstan előadásainak anyagát így nem dolgozta fel. 1933-ban víz-és hídépítéstani előadásai nyomán Rikly István egy 55 oldal terjedelmű jegyzetben feldolgozta az „Egyszerű fahidak számításai"-t. Az 1930-as évek végére az Erdészeti Szállítóberendezések jegyzete és a Rikly által szerkesztett jegyzet is elfogyott, olyannyira, hogy az 1942/43. tanévre beiratkozott IV. éves hallgatók és a gyakorlati szakemberek is igényelték a jegyzet újra kiadását.

Első ízben az 1940/41. tanévre beiratkozott II. éves hallgatók közül ketten vállalkoztak arra, hogy engedélye és előadási anyagai alapján feldolgozzák az Alkalmazott Szilárdságtan, majd a következő két évben másik két tantárgyának anyagait. Modrovich saját jegyzeteit a hallgatók rendelkezésére bocsátotta és hozzájárult, hogy azokat az órákon készített saját, gyorsírásos jegyzeteikkel kiegészítve, az akkori kezdetleges eljárással stencilre írják, illetve rajzolják és kiadják. Ő az előkészített jegyzeteket minden alkalommal felülvizsgálta, szükség esetén javította vagy kiegészítette, azután kiadásra jóváhagyta.

ERDÉSZETI
SZÁLLITÓ-BERENDEZÉSEK

MODROVICH FERENC
EGYET. NY. R. TANÁR
ELŐADÁSAI ALAPJÁN KÉZIRATUL GYANÁNT KIADJÁK
HALÁSZ A., PAPP L., v. SZŐNYI L., TÓTH B.
ERDŐMÉRNÖKHALLGATÓK

ÚT-VASÚTÉPÍTÉSTAN
II. RÉSZ.
SODRONYKÖTÉLPÁLYÁK, CSÚSZTATÓK.
A FÁNAK VIZEN VALÓ SZÁLLÍTÁSA.

II. KÖTET.

SOPRON, 1943.

Így készült el 1940-ben Papp László és Szőnyi László II. éves erdőmérnökhallgatók munkájával a 212 oldalas Alkalmazott Szilárdságtan, 1942-ben Kassay F. László, akkori egyetemi tanársegéd, Papp László és Szőnyi László III. éves erdőmérnökhallgatók munkájával a 313 oldalas Híd- és Vízépítéstan, 1943/44-ben pedig Halász Aladár, Papp László, Szőnyi László és Tóth Béla IV. éves erdőmérnökhallgatók

munkájával a két kötetes, összesen 676 oldal terjedelmű Erdészeti Szállító-Berendezések című sokszorosított jegyzet.

A jegyzetek kiadásáért Modrovich tiszteletdíjra sohasem tartott igényt, ilyesmi fel sem merülhetett nála. A jegyzetek kiadásából befolyt összeggel tanítványai anyagi helyzetén kívánt segíteni.

Rendkívüli igényességét jelzi viszont, hogy az elkészült munkákat, az 1929-31-ben kiadott saját munkájához hasonlóan, még egyetemi jegyzetnek sem volt hajlandó minősíteni, ragaszkodott hozzá, hogy azokat „kézirat gyanánt" adjuk ki. Lesenyi Ferenc szavai szerint „... az Erdészeti Szállító Eszközök című kiváló litografált jegyzetét, melyet hallgatóinak rendelkezésére bocsátott, minden rábeszélés ellenére sem volt hajlandó könyvalakjában kiadni, mert nem tartotta őket még eléggé tökéletesnek."[2]

Az 1943-ban kiadott Erdészeti Szállítóberendezések szerkezetileg és tartalmában is korszerűsített változata volt az 1929-1931-ben kiadott jegyzetnek. Az 1943. évi kiadás kézzelfogható tanúbizonysága Modrovich előrelátásának. Tudományos felkészültsége és széleskörű, alapos gyakorlati tapasztalatai alapján tisztában volt az akkori gyakorlat hiányosságaival. Tudta, hogy a kutatásnak és a gyakorlati fejlődésnek mely irányba kell haladnia, s ismerte is a szakterületen kialakulóban levő irányokat. Ezekre az 1943. évi kiadás I. kötetében előremutatóan fel is hívta a figyelmet. Külön fejezetben, 14 oldalon „ A földmechanika (talajmechanika) alapelemeit"-t, egy másik rövid fejezetben, 4 oldalon a 20 évvel később erdei útépítéseinknél is széles körben alkalmazott eljárást, a „Vízzáró anyagokkal javított kövesutak" építését is tárgyalta.

A Kárpátalja és Erdély visszatérésével jelentkező új műszaki feladatokat is előrelátta. Ezekre fel is készült. Az 1943-ban kiadott jegyzetben – az utak, vasutak és sodronykötélpályák tervezésén és építésén kívül – a II. kötetben 23 oldalon a csúsztatókat, 74 oldalon pedig a vízi szállítóberendezéseket is tárgyalta. Ezek tervezését és építését is magas szintű tudományos levezetésekkel támasztotta alá.

Az előzőkhöz hasonló, előremutató, a jövőnek szóló professzori üzenete volt az a megállapítása is, hogy *„Az erdei vasútnak a hozzá csatlakozó gyűjtő berendezésekkel együtt szerves egészet kell alkotnia. Ezt a célt pedig csak úgy érhetjük el, ha nem csak az erdei vasutat, hanem a gyűjtő erekül szolgáló más szállító berendezéseket is általánosságban mindig az egész erdőbirtokra nézve egyszerre tervezzük meg".*[7]

A gépi járóművek jelentősége az erdőgazdaságban.

Irta: **Modrovich Ferenc.**

Minden gazdasági üzem vezetőjének egyik legfőbb törekvése a jövedelem fokozása. Ennek eszközei a mennyiségi vagy minőségi többtermelés, továbbá a termelési költségeknek megfelelő eszközök, munkaeljárások alkalmazásával és a munka helyes szervezésével való csökkentése és végül az értékesítés célszerű megoldása. A cél tehát, minél többet és jobbat minél kisebb munkával és költséggel termelni, és minél jobban értékesíteni.

A többtermelésnek az őstermelési ágazatoknál határt szab a talaj termőképessége fenntartásának szükségessége. Az erdőgazdaságban magán — de nem pillanatnyi — és fontos nemzetgazdasági érdek is fűződik ahhoz, hogy a termelés az erdőben rejlő tőke sérelme nélkül folyjék, vagyis csak az erdőtőke hozadékát használjuk ki. Ezen túl a többtermeléssel menni nem szabad, sőt kívánatos volna, hogy megfelelő gazdasági eljárásokkal igyekezzünk — különösen fontos volna ez csonka hazánk, nagyrészben a szabályos fakészlettel nem rendelkező erdőségeiben — az erdőtőkét növelni, hogy ezáltal a megnövekedett tőke nagyobb hozadékát biztosítsuk, és természetesen evvel egyidejűleg minőségileg is emeljük az évi hozadékot. Az erdőtőke növelése bizonyos használati korlátozásokat is von maga után, ez tehát csak oly lépésben történhetik, hogy a jelenlegi haszonélvező ne terheltessék meg túlságosan, sőt éppen a kihasználás gazdaságosságával, avagy új szóval racionalizálá-

DR. FANKOTAI GÁBOR
9400 SOPRON
Erdész u. 6.

Ő az akkori felfogásnak megfelelően az erdei vasutakról írt, de ezzel tulajdonképpen *előre vetítette az erdőfeltárási alaptervek készítésének szükségességét*, melyek 20 évvel később tanítványai, Cornides György, Bogár István és társaik munkájának eredményeként az ország főbb erdőgazdasági tájaira el is készültek.

A talajmechanika növekvő gyakorlati jelentőségét felismerve, 1944-ben előrelátóan az első, akkor még kezdetleges talajmechanikai laboratóriumot is berendezte, amelyben akkori tanársegédjei végeztek kísérleteket és ismerkedtek az új tudományággal. Közöttük volt Adamovich Lászlón kívül Partos Antal is, aki Sopronból, a Modrovich által berendezett laboratóriumból elindulva ma már az Egyesült Államok, Pennsylvania leghíresebb talajmérnöki irodájának elnöke.

Modrovich nagyszerű tanár volt. Tudományos és gyakorlati felkészültsége, előrelátása alapján nem csak saját korának, hanem a távolabbi jövőnek is képes volt kiváló nemzetközileg elismert szakembereket nevelni.

Utolsó műve a dr. Mihályi Zoltán által szerkesztett, 1943-ban kiadott Erdészeti Zsebnaptár II. kötetében Erdészeti Szállító-berendezések címen megjelent 168 oldalas összefoglaló gyakorlati munkája volt. Ebben mindhárom tantárgyának tömör összefoglalását, nélkülözhetetlen gyakorlati tudnivalóit adta öt fejezetben, minden témára vonatkozó részletes segédtáblákkal és az építési engedélyezés jogi előírásait tartalmazó függelékkel kiegészítve. Ez a munka akkoriban a gyakorlati szakemberek mindennapi forgatókönyve, szinte bibliája volt.

Igazgatási, közéleti munkássága

A tanári, oktatói munka mellett kivette részét a Főiskola, illetve az Egyetem igazgatásából is. Három nehéz időszakban vállalt vezető szerepet, amikor az 1932/33 és az 1933/34. tanévben a Főiskola Erdészeti Osztályának, az 1941/42. és az 1945/46. tanévben pedig a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának dékánjává választották.

Már első dékánságát megelőzően jelentős *közéleti szerepet* is vállalt. A Főiskolán a mérnökképzés egyik letéteményeseként az utókorra is kiható, *jelentős harcot folytatott az építőiparral szemben az erdőmérnökök műszaki képesítésének elismertetéséért.* 1930-ban ugyanis az építőipari tevékenység szabályozása terén tapasztalt jogi hézagok megszüntetése céljából a kereskedelemügyi miniszter átfogó törvénytervezetet dolgoztatott ki az építőipar gyakorlásáról. Ezt véleményezésre megküldték a mérnökképző főiskoláknak és érdekképviseleti szerveknek, egyesületeknek is. Ez a tervezet a korábbi gyakorlathoz képest az erdőmérnökökkel szemben hátrányos megkülönböztetést tartalmazott. Az ezzel kapcsolatos hivatalos véleményt a Főiskola és az Egyesület részéről Modrovich dolgozta ki. Ebben alapvető követelményként fogalmazta meg, hogy az okleveles erdőmérnökök ne csak az erdőbirtokos, hanem harmadik személy részére is végezhessenek építési munkát, vagyis azt, hogy az erdőmérnöki oklevelet a műegyetemi oklevéllel egyenértékűnek ismerjék el. Ennek, az általa kezdeményezett harcnak, s így *elsősorban neki köszönhető, hogy az okleveles erdőmérnököket nem csak az erdészet, hanem a közlekedés, az út-, vasút- és kötélpálya tervezés és építés területén, és másutt is, jól képzett, gyakorlati ismeretekben felkészült mérnököknek ismerjék el.*

Ezzel kapcsolatban egykori tanítványai közül csak néhányat említve: *Bobok György* a Betonútépítő Vállalat főmérnöke volt. – *Virágh Béla, Csutkai Jenő, Medvey Tibor és Őri László* a MÁV osztálymérnökei voltak. – *Virágh Béla* 1944-ben részt vett a Szeretfalva–Déda-i vasútépítésen, 1966-ban a MÁV Vasúttervező Intézet létesítményi főmérnöke lett, ő tervezte és építette a Széchenyi-hegyi Úttörővasutat. – *Burkus Béla* az UVATERV vasúttervezési osztályának, majd Irodájának volt több mint 10 évig vezetője. – *Pethő Andor* szintén az UVATERV egyik kiváló, több külföldi munkájának elismert tervezője volt. – Az 1970-es években a bányaüzemek kötélpályáinak többségét *Hackel Emil* ugyancsak az UVATERV egyik kiváló erdőmérnöke tervezte. – *Szádeczky Béla* a budapesti Metróépítő Vállalat egyik vezető egyénisége

volt. – Akkor még nem is említettük azt a sok kiváló erdőmérnököt, akik erdeinkben a közel 3000 km feltáró utat és vasutat tervezték és építették.

Az építészekkel folytatott vita megnyugtató lezárása után a két szakma képviselői között jó kapcsolat alakult ki. Ennek eredményeként 1940. január 25-én megalakult a Magyar Mérnök- és Építész Egylet erdőmérnöki osztálya, melynek Modrovich is tagja lett. 1940. április 16-án az Egylet közgyűlésén „A magyar erdőgazdaság műszaki feladatai" címmel előadást is tartott, mellyel a mérnöktársadalom többi ágazatainak ismertetést adott az erdészet feladatkörének sokoldalúságáról. Később az Egylet soproni osztályának elnökévé is megválasztották.

Első, két évre terjedő dékánsága alatt – a nála megszokott alapossággal és körültekintéssel – kidolgozta az *1934. évi tanulmányi reform irányelveit*[12]. A reform előkészítése során részletesen elemezte az előző tanulmányrend tapasztalatait, majd logikus okfejtéssel feltárta a tapasztalt problémák okait. Rámutatott arra, hogy az 1923-ban életbeléptetett tanulmányrend 8 féléve alatt kevesen tudták tanulmányaikat befejezni. Az átlagos hallgató csak 11-12 félév eltelte után tudott oklevelet szerezni. A tanulmányrend túlzsúfoltsága miatt a hallgatók reggel 8 órától – két órai ebédszünettel – este 6 óráig, hetenként 46 órán át foglalkoztatva voltak.

BUDAPESTI MÉRNÖKI KAMARA
BUDAPESTER INGENIEURKAMMER
CHAMBRE DES INGÉNIEURS DE BUDAPEST

HIVATALOS IGAZOLVÁNY
AMTLICHE BESTÄTIGUNG CERTIFICAT OFFICIEL

Budapesti mérnöki kamarai igazolvány

Ez a helyzet a tanulmányrend átalakítását, a hallgatók óraterhelésének csökkentését tette szükségessé. Ennek alapján az általa kidolgozott, és 1934-ben megvalósított jelentős reformmal tulajdonképpen az ő nevéhez fűződik a 8 félév helyett 9 féléves oktatásnak és a 2 szigorlat helyett 3 szigorlatra alapozott képesítésnek, valamint a 2. és 3. szakszigorlatokon a szigorlati tárgyak egyikéből szakdolgozat vagy tervező munka elkészítésének az 1935/36. tanév I. évfolyamára beiratkozott hallgatókra már érvényes bevezetése.

1941/42. évi dékánsága alatt elkerülhetetlenné vált az *Egyetem térbeli fejlesztése.* Kárpátalja és Erdély visszatérésének eredményeként ugyanis a korábbi erdőmérnök felesleg egyik napról a másikra hiányra váltott át. Ennek következtében már az 1939/40. tanévben ugrásszerűen, az előző évihez képest majdnem kétszeresére, az 1941/42. tanévben pedig már háromszorosára nőtt az erdőmérnökhallgatók létszáma, az összes hallgatói létszám is több mint kétszeresére, 222-ről 504-re nőtt[16].

A hirtelen nagy létszámnövekedés súlyos, kettős problémát okozott, egyrészt az oktatás terén, másrészt szociális vonatkozásban. *Az oktatás terén* az előadó- és rajztermek, laboratóriumok szűknek bizonyultak. A hallgatók nem fértek be az előadótermekbe, a gyakorlati órákon pedig – szintén helyhiány miatt – nem tudtak dolgozni. *Szociális vonatkozásban* pedig igen nagy nehézséget okozott a megnövekedett hallgatói létszámnak, mintegy 600-700 fiatalembernek megfelelő, egészséges lakáshoz juttatása. A hallgatók egy része a közeli falvakban volt kénytelen lakást keresni. A városban található kiadó szobák egy része pedig még a legelemibb egészségügyi követelményeknek sem felelt meg.

A sok összetett probléma nehéz feladat elé állította az Egyetem vezetőségét. Szükségessé vált az Egyetem térbeli fejlesztése, a tanszékek elhelyezését szolgáló, előadó- és rajztermek, laboratóriumok növelése, új épületek építése.

A fejlesztés programját Modrovich dolgozta ki. Ennek alapján valósult meg elsőként a matematikai és ábrázoló geometriai tanszékek elhelyezését biztosító épület, amelyben 220 személyt befogadó előadóterem és 135 munkahelyes rajzterem, az emeleten pedig a tanszékek helyiségei kaptak helyet.

Szent Imre Kör elnöksége és választmánya, 1935.

A program részeként megvalósult a 160-180 főt befogadó internátus (kollégium) és menza-épület is, amely a Szent Imre Kollégiummal együtt a lakást kereső ifjúság 30%-a számára biztosított lakást. Így a szociális problémákat jórészt megoldotta.

A programban új vegytani épületkomplexum létesítését is előirányozták. Ennek megépítésével felszabaduló épületekben az egyetemi könyvtár számára szerettek volna megfelelő, méltó elhelyezést biztosítani. Az új vegytani épület azonban nem valósulhatott meg, így a könyvtár elhelyezése is halasztódott.

1944/45-ben tevékenyen részt vett az Egyetem nyugatra való kitelepítése elleni harcban. Dr. Tóth Imre visszaemlékezése szerint a kitelepítés „főként Modrovich Ferenc és Sébor János professzorok ellenállásán hiúsult meg. Az ennek ellenére elrendelt költözködési előkészületeket, csomagolásokat is ők ketten állították le. Ennek köszönhető, hogy az egyetem és diáksága Sopronban maradhatott."

1945/46. évi dékánsága alatt a háború utáni újrakezdés nehéz munkáját irányította, bár súlyos betegségének tünetei ekkor már kezdtek jelentkezni. A következő, 1946/47. tanévben a betegség annyira elhatalmasodott rajta, hogy az őszi félévben a korábban fürge, mozgékony tanár, bár fegyelmezetten viselte a betegséggel járó súlyos fájdalmakat, már csak a tábla előtt ülve tudta a matematikai levezetéseket elvégezni. A nyári félévben pedig már tanársegédje, Adamovich László

tartotta az előadásokat és vizsgáztatott is helyette, ő csak az indexeket írta alá. Alig múlt 60 éves, amikor a halál véget vetett termékeny életének.

Az Ifjúsági Kör tanárelnöke

Az Ifjúsági Körhöz tanárelnök kijelölésének gondolata – Hiller István közlése szerint[17] – először 1935-ben a tanári kar részéről vetődött fel, azzal a céllal, hogy a tanárelnök *„őrködjék afelett, hogy az ifjúság, illetve annak egyik vagy másik képviselője ne tévedjen helytelen utakra, mint ahogyan az az 1934. március 15-i ünnepélyen történt"*. Riedl Gyula emlékezete szerint az ifjúság részéről is jelentkezett a kérés, hogy a tanári karnak legyen egy olyan képviselője, aki az ifjúság és a tanári kar között felmerülő kérdésekben – mindkét részről elismert – összekötő kapocs legyen.

Modrovich szerette az ifjúságot, szeretett a fiatalokkal beszélgetni. Törődött velük, segített személyes problémáikat megoldani. Így nyilvánvaló volt, hogy őt kérték az Ifjúsági Kör tanárelnökének. Több mint 10 éven át töltötte be ezt a tisztséget. A hallgatókat leendő kollégájának, az Ifjúsági Kör elnökét „*elnöktársának*" tekintette, s úgy is szólította.

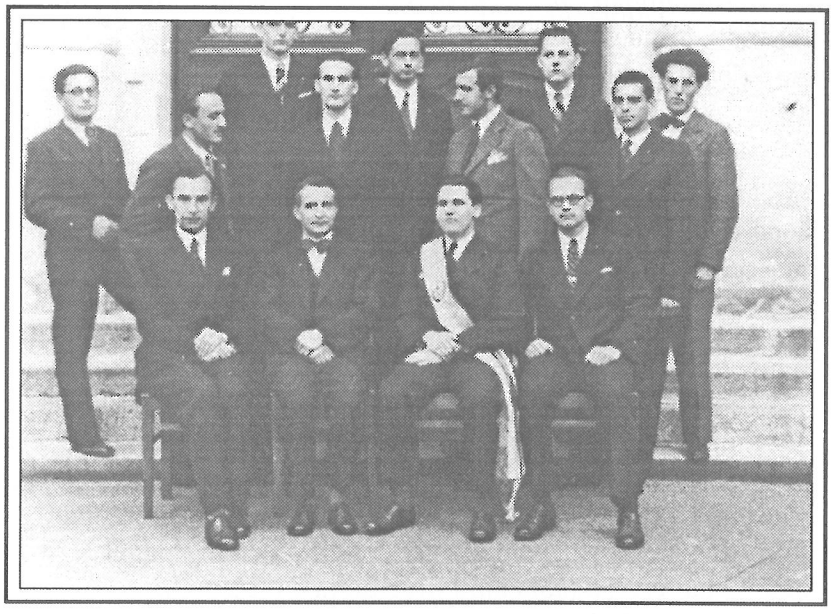

Ifjúsági Kör elnöksége, 1936/37.

E funkciójával kapcsolatos filozófiájának tételeit a Bástyánk című folyóirat 1941. évi 1. számának vezércikkéből a következőkben lehet összefoglalni: *„Az igazi haladás útja mindig az, hogy az ifjúság az idősebb generáció tapasztalataiból leszűrt tanulságokon indulva, igyekszik egy lépéssel előbbre jutni... tanáccsal, felvilágosítással az idősebb közönség is részt vegyen a közös munkában, és szóval bizonyos irányító és szeretettel helyes irányba terelő hatást fejtsen ki."*[17]

Tanárelnök volt, de sohasem játszotta az „elnök" szerepét. Sohasem avatkozott bele az ifjúság életébe, de saját tapasztalatai alapján és *saját példamutatásával*, mindig segítő szándékkal és *szeretettel* igyekezett a történéseket helyes irányba terelni.

Ez irányú tevékenységének lényegét tökéletesen fejezi ki Hibbey Albert, visszaemlékezésében: *„Mivel nem volt gyermeke, tanítványaival éreztette határtalan szeretetét."*

Bizonyára ennek volt egyik megnyilvánulása, amikor a hallgatók túlterheltségét érzékelve kidolgozta az Egyetem 1934-ben életbelépett új tanulmányrendjét, majd 1941/42. évi dékánsága alatt az Egyetem térbeli fejlesztése keretében – a hallgatók elhelyezéséről és megfelelő ellátásáról való gondoskodás érdekében – alapvető feladatnak tekintette az internátus és menzaépület megépítését.

Tanítványairól való gondoskodás nagyszerű példája volt Szanyi József, akinek visszaemlékezése szerint az életét mentette meg azzal, hogy amikor betegségét felfedezte azonnal szanatóriumba küldte, s ezzel a katonai és frontszolgálattól is megmentette.

Hasonlóképpen Papp László visszaemlékezése, akinek végső szükségben kenyeret és megélhetést biztosított. - Madas László közlése szerint Szilágyi József I. évre történt beiratkozásának az akkori dékánnal szemben történt elintézése ugyancsak a szeretetteljes gondoskodás egyik esetét példázza. - Szeretetének egyik megnyilvánulása volt az is, amikor hallgatóinak kérésére minden további nélkül hozzájárult előadási anyagainak kiadásához, s ehhez saját jegyzetét is rendelkezésükre bocsátotta, hogy a vizsgákra való felkészülést megkönnyítse és némi anyagi segítséget is nyújtson nekik.

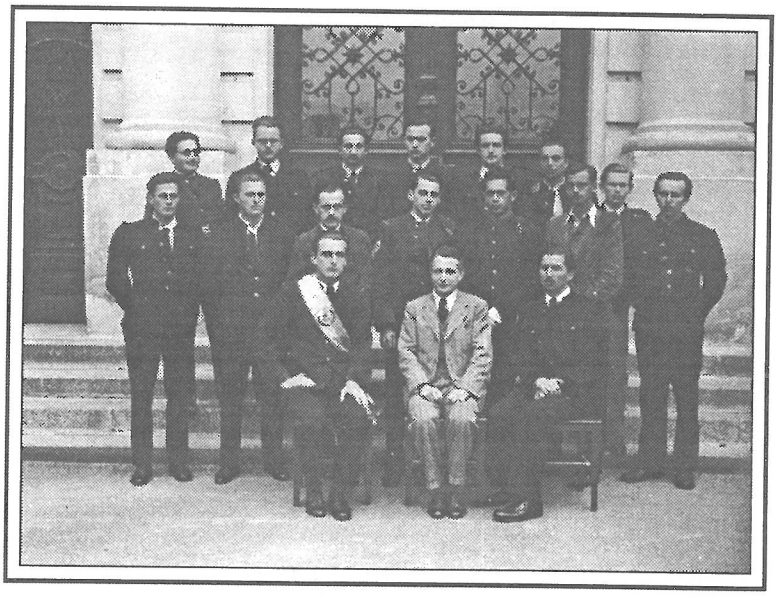

Valétabizottság 1937/38.

Az egész ifjúságot saját példamutatásával becsületes munkára, józanságra és tisztességre igyekezett nevelni. Ennek hatását az egyetemi ifjúság kultúrált viselkedése és egész magatartása révén kívülállók is érzékelték és nagyrabecsülték.

Ő volt az egyetlen tanár, aki 1940-től kezdve egy-két kiemelkedő adottságú hallgatót az oklevél megszerzése után évről-évre maga mellé vett tanársegédként, hogy továbbtanulásukat lehetővé tegye. Ez akkoriban a legnagyobb bizalomnak, elismerésnek számított. A kiválasztott tanársegédek általában egy évig dolgoztak mellette, utána rendszerint államerdészeti szolgálatba léptek, ahol műszaki területen kezdték meg pályafutásukat. Nem egy későbbi vezető egyéniség neki köszönhette, hogy ez idő alatt egy életre szóló eligazítást kapott a naponkénti beszélgetések során a szakmai felkészültség és felelősség iránti igényességből, a szilárd erkölcsi magatartásból, a rászorulókat segítő, de háttérben maradó emberségből. Az éveken át tartó örömteli tanárelnöki tényked̈és után az 1940-es években kellemetlen és szomorú feladatokkal is szembe kellett néznie.

Az első ilyen kellemetlen eset az 1940. augusztus 30-i második bécsi döntéssel a hazai német kisebbségnek juttatott megkülönböztetett jogokkal visszaélő volksbundisták miatt adódott.

Az Egyetemre ugyanis *1940 őszén* három volksbundista bányamérnökhallgató is beiratkozott, akiket kihívó viselkedésük miatt az ifjúság 1940. október második felében kizárt a Kör tagjai sorából. Erre ők november 13-án válaszként Volksbund-jelvénnyel jelentek meg a matematika órán. Ezt látva, a hallgatóság kivonult a teremből és bejelentették, hogy addig nem is mennek vissza az órára, amíg a jelvényt le nem veszik. Erre a német követség az illetékes miniszter útján – a német hallgatók bántalmazására hivatkozva – az egyetemtől az ügy kivizsgálását kérte. Az akkori dékán, Proszt János Modrovich Ferencet, mint az Ifjúsági Kör tanárelnökét bízta meg a vizsgálat lefolytatásával. Modrovich a vizsgálat során a német hallgatók mindegyikének - az igazság jegyében – azt a kérdést tette fel, hogy írják le, mi történt a kérdéses matematika órán és nevezzék meg azokat a hallgatókat, akik őket bántalmazták. A németek kénytelenek voltak beismerni, hogy senki sem bántalmazta őket, csak a jelvény viselését kifogásolták. Ennek alapján az ifjúság ellen nem lehetett elmarasztaló intézkedést tenni, a németek kizárását fenntartották, s azok 1941 elején elhagyták az egyetemet. Ezzel a kellemetlen ügy lezárult.

1941. január végén a vallás és közoktatásügyi miniszter által bevezetni szándékolt magas taníttatási költség miatt az ifjúság sztrájkba kezdett.[18] Ez jellegzetesen olyan ügy volt, amelynek rendezését a tanári kar eredeti elgondolása szerint az Ifjúsági Kör tanárelnökére kellett bízni.

Hiller közlése szerint azonban ez ügyben Modrovichnak nem volt szerepe. Az ifjúság 15 tagú küldöttségét Proszt János, az akkori dékán fogadta, de az általuk kidolgozott memorandum hangvételét nem tartotta alkalmasnak arra, hogy a miniszternek továbbítsa.[18]

Ezzel szemben a Kari Tanács 1941. február 7-i üléséről készült jegyzőkönyv ezzel kapcsolatban a következőket rögzíti: Az 1940/41. tanév II. félévére „A beiratkozások simán és rendben folytak le, bár az első napon, nyilván az új tandíjrendelet félreértéséből kifolyólag némi fennakadás is volt. A beiratkozás első napján ugyanis a hallgatóság – a budapesti karokhoz hasonlóan – a beiratkozástól távol tartotta magát, sőt egyesek a beiratkozni szándékozókat ebben meg is akadályozták. A hallgatóság egy részének e mozgalmát azonban Modrovich Ferenc és Dr. Tárczy-Hornoch Antal tanár urak közreműködésével 24 órán belül sikerült leszerelnünk, főképpen azáltal, hogy a hallgatóság küldöttségét módunkban volt az új tandíjrendszer előnyéről meggyőzni."[20]

Kassay F. László visszaemlékezése szerint azonban, aki akkor IV. éves erdőmérnökhallgató volt, az ifjúság az ügyben őt választotta meg szószólójának. Ő harmadmagával *csak Modrovichal, mint*

tanárelnökkel tárgyalt, azon Tárczy-Hornoch nem vett részt. A tárgyalás végén, amikor megegyezés jött létre – Kassay visszaemlékezése szerint – Modrovich félrevonta őt és halkan azt mondta, hogy „Jól csinálták fiúk, a maguk helyében én is így tettem volna."

A másik hasonlóan kellemetlen és szomorú eset volt, amikor *1944. március 19-én* a német csapatok megszállták az országot. Ekkor Modrovich – ugyancsak tanárelnöki minőségében – az Ifjúsági Kör útján sürgősen összehívta az ifjúságot és Lengyel György visszaemlékezése szerint megrendült szavakkal ismertette a tényeket, és kérte őket, hogy őrizzék meg nyugalmukat, ne viselkedjenek kihívóan, nehogy megtorlásra kerüljön sor. A hallgatók ugyan teljesítették kérését, mégis röviddel ezután – feltehetően azért, mert 1940-ben a volksbundisták ügyében lefolytatott vizsgálat során nem marasztalta el az ifjúságot – Modrovichot két másik tanártársával együtt letartóztatták.[19] Rövidesen kénytelenek voltak szabadon bocsátani, de ezt követően tanárelnöki funkcióját – a körülményekre való tekintettel – már nem gyakorolta.

Egyénisége

Az előzőkben láttuk Modrovich Ferencnek a két borzalmas világháborút és azok között eltelt időszakot átívelő életpályáját, mérnöki, tanári, igazgatási, közéleti és nevelői munkásságát.

Élete a látók számára fáklyafénnyel világított, példát mutatott. Világosan megfogalmazott és a gyakorlatban alkalmazott tanári és nevelői elvei ma is példaképül szolgálhatnak.

Munkáját a rendkívüli alaposság, pontosság és előrelátás, *mindennapi életét* pedig az izzó hazafiság, melegszívűség, igazságszeretet, segítőkészség és szerénység jellemezte.

Nagy magyar hazafi volt. Adamovich László visszaemlékezése szerint a tanári karban – Bokor Rezsőn kívül – egyedül neki volt fekete díszmagyar öltönye. A trianoni döntés, Kárpátalja és Erdély, az erdős Kárpátok elvesztése megviselte. Nagyon örült az 1938. november 12-i első bécsi döntésnek, amikor az elvesztett területek egy részét visszakaptuk, de az 1940. augusztus 30-i második bécsi döntés, a Volksbund törvényesített térnyerése, majd az 1944. március 19-i német megszállás teljesen lesújtotta.

Egész lényének alapja a mély vallásosságából fakadó, sugárzó szeretet volt. Ennek tulajdonítható, hogy szigorú, tartózkodó magatartása ellenére mindenki szerette és tisztelte.

Igazságszerető volt. A rászorultakon mindig, kérés nélkül, anyagilag is segített, de sohasem volt hajlandó igazságtalan kivételt tenni. Az egyetemi felvételeknél, s a vizsgákon is, mindenkit érdemei szerint minősített. Kivételes elbánást kérő, támogató leveleket elolvasni sem volt hajlandó. Akit azonban ismert, és szorgalmas, rendes embernek ismerte, annak minden segítséget megadott.

Hallatlanul szerény volt. Sohasem dicsekedett. Saját munkájáról, eredményeiről soha még csak említést sem tett. Miskolci tanulmányutunkon a lillafüredi erdei vasút nagyszerű műtárgyait sem saját műveiként, hanem mint az adott műszaki feladat egy lehetséges megoldását mutatta be.

Szigorú volt, de volt humorérzéke is. Még a vizsgán is tudott humorizálni, ahogyan ezt Tóth Béla is leírja visszaemlékezésében. Fülöpp Zoltán közlése szerint a gyertyánvölgyi vasút építése során adódott az a humoros kis történet, amely jól megvilágítja Modrovich talpraesettségét.

Sopron,1946.április hó 2.-án.

Kedves Barátom !

Március 26.-áról keltezett levelét csak budapesti utamról visszatértem után,március hó 31.-én kaptam kézhez. Igen sajnálom,hogy csak egy pár napi késedelem miatt nem tudtam személyesen kérését a földmivelésügyi minisztériumban előterjeszteni,annál is inkább,mert a tanulmányi erdőgondnoksággal kapcsolatban épen 26.-án d.u.hosszu tárgyalásom volt Ajtay min.osztályfőnökkel.-Igy csak irni tudtam már érdekében,de remélem,talán igy sem lesz késő.

Örülök,hogy az igazság követelménye szerint igazolása oly sima volt,és bárcsak most mielőbb meg is kapná a kivánt beosztást is,hogy mielőbb fészket rakhasson,és egész életet kezdhessen.Bizony nehéz lesz az indulás,de nyugtassa meg,hogy én is hasonló rossz viszonyok között kezdtem meg házaséletemet,és Isten segitségével mégis csak sikerült elérnem a rendes családi otthont,amelyet ugyan a mai viszonyok ujból fenyegetnek,de majd ezen is tul esünk.Annál jobban bizhatnak maguk a jövőben,hiszen mindketten fiatalok.Erős akarattal és kitartással minden sikerül,bármily rózsás is legyenek a körülmények.

Őszinte barátsággal üdvözli

Bodnár [signature]

Halász Aladár urnak
s.erdőmérnök

Répcesze mere.

Egy alkalommal egy miniszteri tanácsos ellenőrizni jött az építési munkát. Az volt a szokása, hogy munkakezdés előtt a hajnali pirkadásban gyalogszerrel ment végig a pályatesten és egyedül mindent alaposan szemrevételezett. Modrovich ismerte ezt a szokását és a pálya felső végéről szintén gyalogszerrel indult el. Körülbelül félpályán találkoztak, ahol a felépítményi munkák még folyamatban voltak. Jelentkezés után a miniszteri tanácsos magasba emelte a kezét, és így szólt: „Nézze kolléga úr, mit találtam a pályán: egy sínszeget!" Modrovich hamar feltalálta magát és válaszolt: „ Szerencséje volt, méltóságos uram. Egy álló hete kerestem ezt a sínszeget és nem találtuk sehol."[11]

Mindenkivel szemben mindenkor segítőkész volt. 1945. márciusában például, rendkívül veszélyes helyzetben, vállalva a kockázatot, volt tanársegédjének, Szőnyi Lászlónak katonai szolgálata idején a tanszéki foglalkoztatására vonatkozó igazolást adott, melynek alapján többször kaphatott eltávozást. Ezzel megmentette őt attól, hogy nyugatra vagy a frontra vezényeljék. – 1944 végén, a front közeledtével, ugyancsak nagy kockázatot vállalva másoknak is adott menlevelet. Adamovich László visszaemlékezése szerint őt is így mentette meg a katonaságtól.

Az én esetemben az oklevél megszerzése után egy évig, az 1943/44. tanévben Szőnyi Lászlóval együtt tanársegédje, s ezáltal tanúja és részese lehettem nagy elméleti és gyakorlati tudásának, emberi és lelki nagyságának, szeretetének. 1946. márciusában, a fogságból hazaérkezésem és igazolásom után az élet újrakezdéséhez, elhelyezkedésemhez kértem az ő segítségét. Ő levelemre postafordultával válaszolt és segített. Levelének stílusa, szeretetteljes hangvétele, és önmagában az a tény, hogy a közel 60 éves professzor azonnal válaszolt a 25 éves, még kezdőnek sem tekinthető fiatal erdőmérnök levelére, és azt *„Kedves Barátom"*-nak szólította, példa lehet ma is, mások számára is.

Összegezve: Modrovich Ferenc kiváló mérnök, nagyszerű oktató-nevelő egyéniség, nagyszerű igaz ember volt. Egész életének bizonysága, volt tanítványainak tanúságtétele alapján róla igazán joggal elmondhatjuk Pál apostollal együtt, hogy „Ama nemes harcot megharcolta, futását elvégezte, hitét megtartotta."

Zárszó

Modrovich Ferenc személyes életművének általában a szinvavölgyi (lillafüredi) erdei vasutat, ezt az igazán nagyszerű mérnöki alkotást tekintik.

Igazi, teljes életműve azonban kiválóan felkészített, különböző területeken dolgozó tanítványainak, elsősorban annak a sok-sok megszállott erdőfeltáró mérnöknek az alkotásában, csupán az utolsó 50 év alatt erdeinkben tervezett és épített 1705 km burkolt, 1306 km földút és 93 km erdei vasút, a Bakony, a Mátra, a Bükk, a Pilis, a Mecsek, a Kőszegi és a Zempléni hegyvidék, s a Zalai és a Somogyi dombvidék feltáró hálózatának kiépítésében, erdeink anyagi és természeti kincseinek, tájképi szépségeinek hozzáférhetővé tételében jut a maga teljes valóságában kifejezésre. Ezt köszönheti neki a mai és a jövő erdész- és természetszerető generáció is!

Budapest, 2001. június. 4.

Halász Aladár

Publikációi

Az Erdőmérnöki Főiskola idei tanulmányútja. Erdészeti Lapok, 1928. 389-395.

A IV. éves erdőmérnökhallgatók ez idei tanulmányútja. Erdészeti Lapok, 1930. 402-413. és 476-486.

Az építőiparról szóló törvényjavaslat erdészeti nézőpontból. Erdészeti Lapok, 1930. 598-603.

Erdészeti Szállító-Berendezések. I. rész: Út- és Vasútépítéstan

I. kötet: Előmunkálatok. – Az alsó építmény. Utak felső építménye. Az utak építése és fenntartása. Sopron, 1929.

II. kötet: A vasúti felépítmény. A vasúti járóművek. A vasúti üzem. Különleges vasutak. A sodronykötélpályák. Sopron, 1931.

Az osztrák Mürz-vidéki kincstári erdőbirtokok modern úsztató és kipartoló berendezése. Erdészeti Lapok, 1932. 23-33. és 133-148.

Krippel Móric főiskolai tanár ötvenedik féléve a m. kir. bányamérnöki és erdőmérnöki főiskolán. Erdészeti Lapok 1933. 100-103.

Egy csendes évforduló. A magyar erdészeti felsőoktatás 125 éves. Erdészeti Lapok, 1934. 381-387.

A Műegyetem erdőmérnök osztályának új tanulmányrendje. Erdészeti Lapok, 1936. 670-679.

Az erdei vasút az erdőfeltárás szolgálatában. Erdészeti Lapok, 1939. 727-743.

Jó szerencsét. Bástyánk. 1941. I. 1.

Karunk térbeli fejlesztése. Erdészeti Lapok. 1942. 252-257.

Erdészeti Szállító-Berendezések. Erdészeti zsebnaptár, 1943.

Megjegyzés: Publikációinak felsorolása távolról sem lehet teljes, mert Lesenyi Ferenc búcsúbeszédében említett, feltehetően a Magyar Mérnök- és Építész Egylet lapjában és külföldön megjelent szakmai közleményeit ma már nem lehet feltárni.

Felhasznált irodalom

1. Agrártörténeti Életrajzok
2. Lesenyi Ferenc: Emlékbeszéd Modrovich Ferenc felett. Erdészeti Kísérletek,
   a. 1947. 1-4.
3. Halász Aladár: Egy hajdani tanítvány emlékezik Modrovich Ferencre.
   a. Erdészeti Lapok, 1998/3. 83-85.
4. Állománykönyvi lapja: 359. Állami Erdészeti Szolgálat irattára.
5. Nyugat-Magyarországi Egyetem Központi Könyvtár adatai.
6. Dr. Madas András közlései.
7. Modrovich Ferenc: Az erdei vasút az erdőfeltárás szolgálatában.
   a. Erdészeti Lapok, 1939. 727-743.
8. Korek Károly: Lillafüredi Erdei vasút. Északerdő Rt. kiadványa.
9. Bogár István: 125 éves az erdei vasút. II. rész. Erdészeti Lapok. 1997. december, 387.
10. Dr. Járási Lőrinc közlései
11. Fülöp Zoltán: 50 éves a LÁEV. Az Erdő. 1970. 69-74.
12. Modrovich Ferenc: A Műegyetem erdőmérnöki osztályának új tanulmányrendje. Erdészeti Lapok, 1936. 670-679.
13. Modrovich Ferenc: Az Erdőmérnöki Főiskola idei tanulmányútja.
   a. Erdészeti Lapok, 1928. 389-395.
14. Modrovich Ferenc és v. Török Béla: A IV. éves erdőmérnök-hallgatók ez idei tanulmányútja. Erdészeti Lapok, 1930. 402-413. és 476-486.
15. Modrovich Ferenc: Az osztrák Mürz-vidéki kincstári erdőbirokok modern úsztató és kipartoló berendezése. Erdészeti Lapok, 1932, 23-33. és 133-148.
16. Modrovich Ferenc: Karunk térbeli fejlesztése. Erdészeti Lapok, 1942. 252-257.
17. Modrovich Ferenc: Jó szerencsét! Bástyánk, 1941/I/1.
18. Hiller István: A soproni egyetemi hallgatók mozgalmai a két világháború között. A Soproni Szemle kiadványa? 1975.
19. Mindnyájan voltunk egyszer az Akadémián. Erdészeti és Faipari Egyetem, 1970.
20. Jegyzőkönyv a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karnak 1941. február 7-én délelőtt 12 órakor kezdődő III. rendes üléséről.

Állománykönyv lapja: 259. [illegible] az 1919 évi 9610/[illegible] sz. a.

Név: Modrovich Ferencz

Rang-szám	Született: év	hó	nap	ország	megye	község	Vallás	(Családi) állapot (nőtlen, nős, özvegy)	Gyermekek: nevei	születési éve
	188[illegible]	április	2[illegible]	Magyarország	Moson	Magyaróvár	róm. kat.	nős [illegible]	1.	
									2.	
									3.	
									4.	
									5.	
									6.	
									7.	
									8.	
									9.	

Nyelvismeretek

Beszél:	Ír:
Tökéletesen: magyarul és németül	Tökéletesen: magyarul és németül
Jól:	Jól:
Elég jól:	Elég jól:
Kevéssé:	Kevéssé:

Végzett tanulmányok

megjelölése	a bizonyítvány kelte, száma	A megtekintett bizonyítványok alapján igazolja
1. Főgimnázium	1905 június 26, 20 ad 105/1905	1.
2. Erdészeti főiskola	Kelt 1909 júl. [illegible], [illegible] 1908/9	2.
3.		3.
4.		4.

Letett vizsgálatok

megjelölése	a bizonyítvány kelte, száma	A megtekintett bizonyítványok alapján igazolja
1. Gimnáziumi érettségi	25 ad 105/1905, 1905 június 26	1.
2. Erdészeti akadémiai végzett	Kelt 1909 július [illegible], [illegible] 1908/9	2.
3. " államvizsga	Budapest 1911 október 31	3. F.M. 1911 évi 115387 sz.
4.		4.
5.		5.

Az állami szolgálatba való belépés előtt mivel foglalkozott?

Tanulmányait végezte.

Hadkötelezettségének miként tett eleget?

Be van sorozva, de hadkötelezettségének még eleget nem tett. A világháborúban [illegible] 1914 augusztus 1-től 1918 július 23-ig [illegible] [illegible] kardokkal, 3. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] kardokkal [illegible] [illegible]

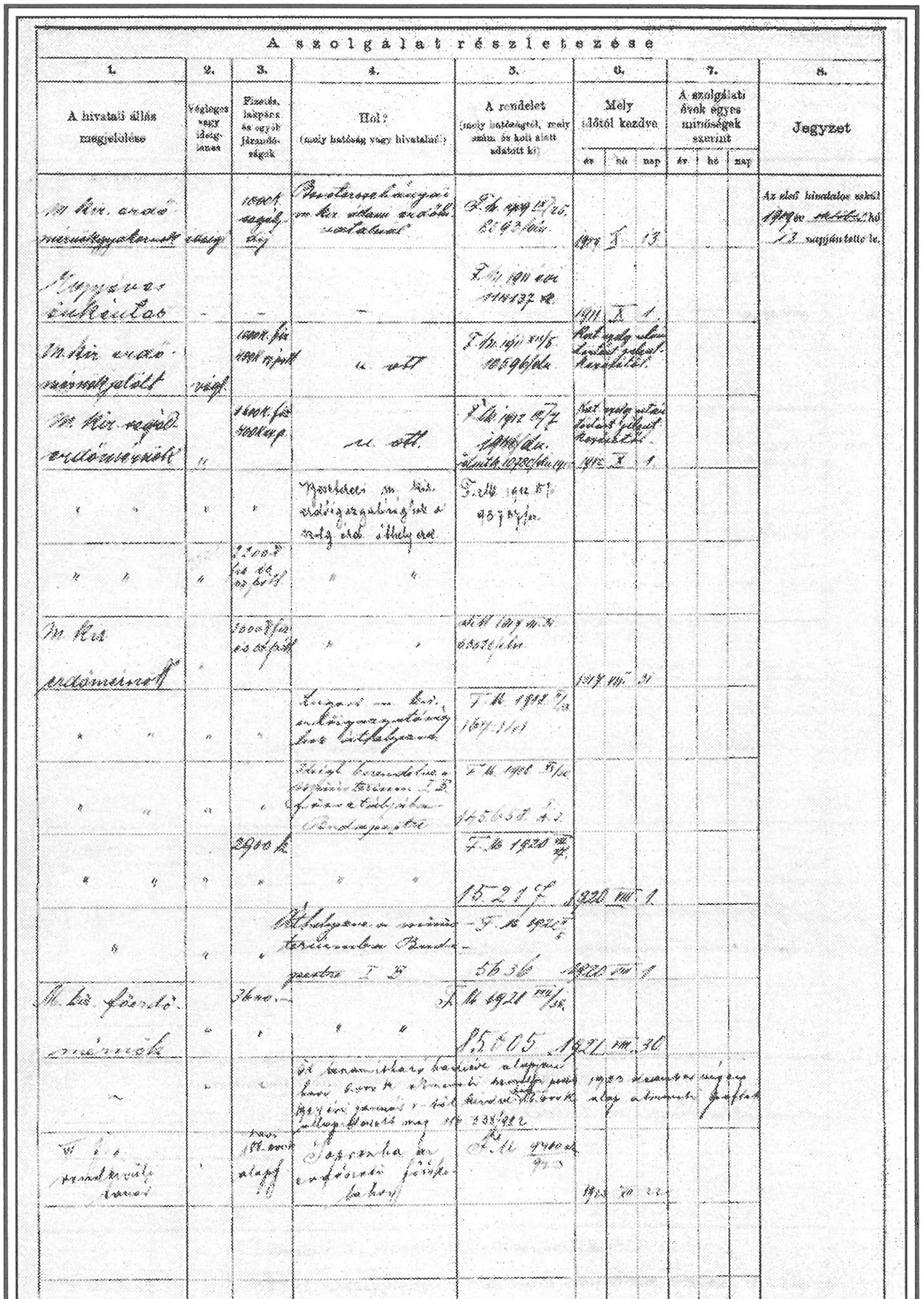

A szolgálat részletezése

1. A hivatali állás megjelölése	2. Végleges vagy ideiglenes	3. Fizetés, lakpénz és egyéb járandóságok	4. Hol? (mely hatóság vagy hivatalnál?)	5. A rendelet (mely hatóságtól, mely szám és kelt alatt adatott ki)	6. Mely időtől kezdve: év	hó	nap	7. A szolgálati évek egyes minőségek szerint: év	hó	nap	8. Jegyzet
m. kir. erdőmérnökgyakornok	végl.	1600 K segélydíj	Besztercebányai m. kir. állami erdőhivatalnál	F. M. 1909 [illegible]/25. [illegible]93/I.a	1909	X	13				Az első hivatalos esküt 1909 év [illegible] hó 13 napjántette le.
Nagyváradi [illegible]	–		–	F. M. 1911 évi 118137 sz.	1911	X	1				
m. kir. erdőmérnökjelölt	végl.	1600 K fiz. 400 K [illegible]	u. ott	F. M. 1911 [illegible] 105596/I.a	[illegible]						
m. kir. segéderdőmérnök	"	1600 K fiz. 400 K [illegible]	u. ott	F. M. 1912 [illegible]/7 [illegible]/I.a. [illegible] 10780/I.a. 1912	1912	X	1				
" "	"	"	[illegible] m. kir. erdőigazgatósághoz [illegible] áthelyezve	F. M. 1912 [illegible] 437[illegible]/I.a.							
" "	"	2200 K [illegible]	" "								
m. kir. erdőmérnök	"	1800 K fiz. [illegible]	" "	[illegible] 1917 [illegible] [illegible]/I.a	1917	VII	31				
" "	"	"	[illegible] m. kir. [illegible] áthelyezve	F. M. 1918 [illegible] 167[illegible]							
" "	"	"	[illegible] Budapestre	F. M. 1918 [illegible] 145658 [illegible]							
" "	"	2900 K	" "	F. M. 1920 [illegible] 15217	1920	VIII	1				
"	"	"	Áthelyezve a minisztériumba Budapestre I. B.	F. M. 1920 [illegible] 5636	1920	VIII	1				
m. kir. főerdőmérnök	"	7600 [illegible]	" "	F. M. 1921 [illegible] 15005	1921	VIII	30				
–	"	"	[illegible] 1920 [illegible] alap [illegible] 138/1932								
m. kir. [illegible]	"	[illegible] alapf.	Sopronba az erdőmérnöki főiskolához	F. M. 9460 [illegible] 1923	1923	[illegible]	[illegible]				

Egykori tanítványainak visszaemlékezései

Dr. Madas András visszaemlékezése

A IX. szemesztert befejezve, a III. szigorlat előtt álltam, amikor Modrovich professzor úr behívott és azt mondta: „ Volna kedved idejönni a tanszékre mellém tanársegédnek?" Annyira meglepett ez a kitüntető, kedves meghívás, hogy egy pillanatig szóhoz sem jutottam. Így lettem 1939. december 1-ével, mint szigorló erdőmérnökhallgató, az Út-vasútépítési Tanszéken tanársegéd.

Ez a Modrovich professzor úr mellett töltött tanév pályámnak olyan indítást adott, ami egész további sorsomra kihatott. Azok a meghitt beszélgetések, amik néha késő esti órákba nyúltak, korán meghalt édesapám atyai tanácsait pótolták. Később az életbe kikerülve, ha Sopronban jártam, mindig felkerestem, beszámoltam életemről és tanácsot kértem tőle problémáimra.

Egyik utolsó beszélgetésünkre máig is emlékszem. A háború már a végét járta. Ő a fotelja karfáján ülve, kicsit elgondolkozva, kicsit lemondóan mondta: „ A mi sorsunk már beteljesedik, de ti fiatalok vagytok, rátok az eljövendő új rendszerben is szükség lesz, akármilyen is lesz az. Rátok vár, hogy megtartsátok mindazt, amit tőlünk tanultatok".

Halála előtt pár nappal jöttem meg orosz fogságból. Miután édesanyám ölelő karjaiból kibontakoztam, megemlítette, hogy: „ Modrovich súlyos beteg és biztosan örülne, ha meglátogatnád." – Még láthattam az utolsó pillanatban, lesoványodott kezét még megfoghattam, alig hallhatóan azt mondta: „ Ne felejtsd el, amit akkor utoljára mondtam neked!"

Hibbey Albert visszaemlékezései

Én Modrovich professzor urat két szempontból méltatnám:

Az első a kiváló tanár. Azzá tette a veleszületett okossága, az őt jellemző lelkiismeretes felkészülése és nagyrészt az, hogy a gyakorlatból jött vissza a tanári székbe.

A másik az ember, akit a mérhetetlen, kimeríthetetlen szeretet jellemez. Ez megnyilvánult pl. az 1939/40. évi Csömödér-Lenti tanulmányutunkról hazafelémenet a vasúton.

Lentiben voltunk herceg Eszterházynál. A szombat esti búcsúvacsora reggelig tartott. Kapkodva összecsomagoltunk és rohantunk a vonathoz. A 18 tagú hallgató-társaság aránylag jól bírta a hosszúra nyúlt búcsúestét, egyedül Sitkey János, alias Stinci volt erősen másnapos. Termes kocsiban helyezkedtünk el, Modrovich is velünk volt. Stinci elaludt, majd a mellette ülőre dölt, végül kisajátította az egész padot. Jött a jegykezelő. Az egyik fiú odaadta neki mindnyájunk jegyét. Ő azonban a jegykezeléssel nem érte be, elkezdte Stincit rángatni. Korholta, hogy az ülés nem ágy! Erre Modrovich, aki a termes kocsi végében, köztünk beszélgetve ült, felfigyelt a jegykezelő viselkedésére. Felugrott a helyéről, a nagytermetű vasutast hangos szóval, kitörő dühvel elráncigálta Stinci mellől, erősen szidalmazta, hogy túllépte a hatáskörét., Megfenyegette, hogy feletteseinél feljelenti, és tudomására hozta, hogy ő a Polgári Védelmi Szolgálat tagja és vizsgázott mozdonyvezető, századosi rangban. A jegykezelő távozásával hamar megszűnt utódühöngése, megnyugodott, leült Stincivel szemben, mintha vigyázna rá. Stinci dél körül felébredt, Modrovich szeliden faggatta, hogy érzi magát, nem érez- e fájdalmat, kinyitotta az ablakot, majd mintha semmi sem történt volna, bevonta őt is közös társalgásunkba. Erről az esetről sem az előadásain, sem a vizsgán, de még Stincivel négyszemközt sem tett soha említést. – Ez a finomlelkű, jószívű ember, mivel nem volt gyermeke, tanítványaival éreztette határtalan szeretetét.

E két megjegyzésen és történeten túl még egy nagyon kedves tárgyi emlékem is van tőle. Az 1940/41. tanévben az Ifjúsági Kör elnöke voltam. Modrovich professzor úr pedig az Ifjúsági Kör tanárelnöke volt. Ebben a minőségben írta be a „Mi nótáink" című német-magyar nyelvű nótáskönyvem 51. oldalára, az „Üdv az erdésznek" kezdetű nóta szövege fölé a következő útravaló, búcsúsorokat saját kézírásával:

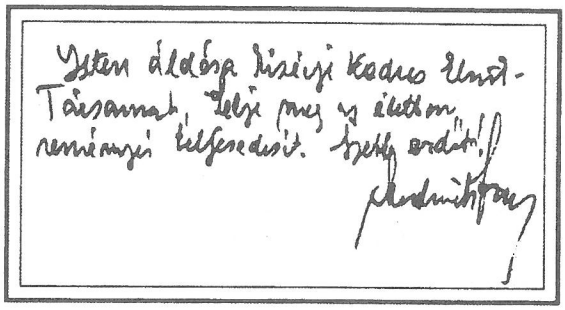

Isten áldása kísérje kedves Elnök-
Társamat. Lelje meg az életben
reményei teljesedését. Szebb erdőt!

Modrovich Ferenc

Ebből is a mélységes emberség és szeretet érződik, már abból is, hogy a 23 éves, V. éves hallgatót Elnöktársának nevezi!

Dr. Kassay F. László visszaemlékezése

A mi korosztályunkban soha, még legbelsőbb titokban sem mondott rosszat, sosem gúnyolta, nem szidta senki professzorait, akkor sem, ha egyik vagy másik „urat" három-négyszer buktatta el valamelyikük. E professzorok között is egyik leginkább szeretett volt Modrovich Ferenc, akinek aláírásait és adott jegyeit a Mechanika, a Víz- és hídépítéstan és az Erdészeti szállítóberendezések tantárgyakban őriztük meg indexünkben.

1941. szeptemberében hívott meg ő engem tanszékére tanársegédnek. De már előbb érintkezésbe kerültünk, amikor az a nevezetes tandíjsztrájk volt, aminek szószólójává engem választott a diákság, és így az egyeztetés során fogadott bennünket Modrovich tanár úr. A megegyezés megtörtént, s amikor elbocsátott, magához vont és titokban ezt súgta a fülembe: „Jól csinálták fiúk, a maguk helyében én is ezt tettem volna".

Mikor aztán tanársegédként dolgozhattam mellette, örök tisztelet született bennem iránta.

Dr. Madas László visszaemlékezése

Gyakran kísért filigrán alakja, amint szolidan elegáns öltönyében, két tenyerét összekulcsolva, résnyire nyitott szájának felső ajkát nyelve hegyével megérintve, kicsit lábujjhegyre állva, kicsit felhúzva a vállát, barátságosan csillogó kék szemével kérdően néz rám. Ma is fülembe zizeg tanári szobájából gyakran kiszűrődő zaj, amint iratokkal zsúfolt íróasztalán két kezével dobolva lázasan keresi a papírhalmazban megbújt irónját. Írógépének kitartó, gyors tempójú kopogása ritmusba fogja cikázó gyors elméjének mondanivalóit. Időnként haragos csengetéssel behívja „Szabó urat" a tanszék altisztjét, mondhatnám, mindenesét, hogy valamelyik turpisságáért lehordja. Amikor azt vélte az ember, ha máskor nem, de most repülni fog „Szabó úr", akkor néhány perc múlva, bűnbánó arccal, de megbocsátás bizonyosságának idvezültségével távozik. Mindezek együttese szolgáltatta a szürke hétköznapok alaphangulat szintjét, melyet aztán tetéztek a váratlan, szokatlan, különleges események.

Modrovich professzor kvalitásának nagyságát egyetlen érvvel kívánom megörökíteni: akik Modrovich és Sébor professzor urak tantárgyait és gyakorlatait becsülettel megtanulták, és ezekhez némi érzékük volt, azok friss diplomával a kezükben, az út- és vasútépítés, valamint a geodézia területén, azonnal munkába állhattak, és néhány gyakorlati mesterfogás elsajátítás után, hamarosan megbecsült, értékes tagjai lehettek a mérnök szaktársadalomnak.

Modrovich professzor úr emberségből is kitűnőre vizsgázott az élet iskolájában. Kedvelte az ifjúságot, bennük látta a jövő reményét, és segítőkészsége irányukban szinte határtalan volt. Segítségükre volt az egyetemre belépőknek, és rendelkezésére állt az egyetemről távozóknak, ha segítségre szorultak.

1942. szeptemberében történt, hogy a beiratkozni szándékozók egyike, név szerint Szilágyi József, egy nappal később jelentkezett be beiratkozásra és az akkori dékán, Dr. Tárczy-Hornoch közölte, hogy elkésett és nem írja be. A továbbiakban idézem visszaemlékezését: „Tántorogva mentem ki s igazán nem tudtam mit tegyek ebben a sorsfordító időben. Ebédelni a menzára kísértek el ismerőseim s ott látták rajtam az idősebb firmák, hogy valami nagy bánat ért. Kifaggattak és én szívesen panaszoltam el dr. Tárczy-Hornoch Antal dékán úr döntését. Összesúgtak az öregebbek és az alábbiakat tanácsolták: Balek, menj el Modrovich professzor úrhoz és panaszold el bánatodat. De mondókádat úgy kezd, hogy azon már úgy sem lehet segíteni. Modrovich professzor

úr még aznap délután fogadott s előadtam mondókámat úgy, ahogy az öregebbek tanácsolták. Felpattant a kis termetű professzorunk s mintegy tőlem kérdezte, mi az, hogy ezen már nem lehet segíteni? Kapta a telefont és kemény hangon reklamált. Később már olyan emelt hangon ment a telefonban a tárgyalás, hogy azt én már magamban kiabálásnak is minősítettem. Álltam és vártam sorsom jobbrafordulását s kezdtem reménykedni. Végül is egy erőteljes mozdulattal a telefon a helyére került és elhangzott a szózat: „Menjen iratkozni!" Még talán köszönetemet is elfelejtettem elrebegni, vágtattam a dékáni hivatalba. Mondanom sem kell, hogy a dékán úr nagy lelkesedéssel nem igen fogadott, csak annyit kérdezett, ki volt az a gazember, aki magát Modrovich-hoz küldte. „Nem ismerem őket, öregebb firmák segítettek" mondtam és így lettem erdőmérnök.

Aki ismerte Dr. Tárczy-Hornoch dékán megfellebbezhetetlen egyéniségét, az tudta csak igazán nagyra értékelni Modrovich professzor úr kitűnő „teljesítményét". Én akkor az út-, vasútépítési tanszék tanársegéde voltam és a cselekvés résztvevője, így hiteles tanúja az eseménynek.

De ő nem engedte el a kezét azoknak sem, akik az élet megpróbáltatásaival fordultak hozzá. - 1943. őszén a Szentendrei Vasútépítő Ezred újonca lettem, és az újonnan szervezett drótkötélpálya építő századhoz kerültem. Itt kiderült, hogy szinte az egyetlen voltam, aki ilyen irányú elméleti képzéssel rendelkezett. Szorult helyzetemben jó szívvel fordultam Modrovich professzor úrhoz, akinek válaszlevelét közreadom.

Ha a kitűnően feltárt Visegrádi hegység útjait járom, gyakran eszembe jut, hogy valamennyit Modrovich Ferenc professzor úr egykori tanítványai tervezték és építették. Amikor a visegrádi vén, 150 éves bükkfáim alatt bandukolok, néha úgy érzem, mintha a lemenő nap lombjukon átszűrődő, sejtelmes bíbor fényében Modrovich Ferenc szeretett törékeny alakja jönne felém.

Sopron, 1943.évi november hó 29.-én.

Kedves Macókám !

Kedves leveledet örömmel vettem. Amint látom, egészen beleélted magadat a katonai életbe, és már ott is megszerettek Téged. - Eleinte talán nehezedre esett, hogy egy ideig a létszámnak csak egy tagja voltál, de most már ez is megváltozott. - Felsogásom szerint jó, ha mindenki átesik a katonáskodáson, az mindig jó neveló hatással van a fiatal emberre.

Kérésedre a következő függőpályákkal foglalkozó könyv címeket adhatom meg :

magyar könyvek :

Feimer László dr. : Drótkötélpályák szerkezete különös tekintettel a tábori drótkötélpályákra. Bpest. 1930. -

német könyvek :

G.v.Hanffstengel : Die Förderung von Massengütern. 2.kötet.I.rész.-Berlin.Julius Springer. IV.kiadás.

P.Stephan : Die Dratseilbahnen. Berlin.Jul.Springer.IV. kiadás.-

H.Alpeter : Die Drahtseile, ihre Konstruktion und Herstellung. Martin Boermer -Verlag. Halle-Saale.

R.Findeis : Rechnerische Grundlagen des Baues von Drahtseilbahnen. Franz-Deuticke -Leipzig u.Wien.-

Ezek a legfontosabb ilyen müvek, a többiek nem sok ujat hoznak, épenigy, sajnos, a magyar könyv sem.-

Továbbra is minden jót kívánok Neked, és maradok

szives üdvözlettel

öreg barátod

[illegible]

-

Dr. Papp László visszaemlékezése

1940/41-től kezdve négy féléven át voltam a tanítványa és dolgozhattam mellette, mint a jegyzetíró csapat tagja. Ez idő alatt sokszor megtapasztalhattam a professzor úr egyedülálló emberségét és tanítványai iránti szeretetét.

Hadiárva gyermekként nevelkedtem. Egyetemi tanulmányaimat az első négy szemeszterben csak a Cseresznye-sori Gyermeknevelő Intézet felügyelői teendőinek egyidejű ellátása mellett végezhettem, mert így szállásom és étkezésem biztosítva volt. Aztán tagja lettem a jegyzetíró társaságnak, s innen is cseppent valami megélhetési költségeim fedezetéül.

A professzor úrnak minderről tudomása volt. Tudta azt is, hogy a végszigorlat után nincs hova mennem, s azonnal munkába kell állnom, hogy megélhetésemet biztosítani tudjam. Az utolsó szigorlaton dr. Ajtay Sándor miniszteri tanácsos elnökölt. Ahogy később megtudtam, a szigorlatom alatt a professzor úr elmondta Ajtaynak, hogy „ennek a fiatalembernek sürgősen állásra és fizetésre van szüksége, hogy meg tudjon élni." 1943. október 27-én szigorlatoztunk, és négy nappal később, november 1-én már munkába állhattam, Békéscsabán, az erdőfelügyelőségen. Ezt követően egy hónap múlva a kinevezést is megkaptam Csikszeredára. Így az első biztos kenyeret a professzor úr segítségével kaptam.

A kinevezéssel egyidejűleg a katonai behívót is megkaptam. Be kellett vonulnom katonának. Karácsony előtt, december 23-án megnősültem. Feleségem számára a megélhetést csak úgy biztosíthattam, ha Csikszeredán szolgálattételre jelentkezem és leteszem a hivatali esküt. Karácsony után a katonaságtól rendkívüli eltávozást kaptam Csíkszeredára, letehettem az esküt, így megkezdődhetett illetményeim folyósítása feleségem részére.

Mindezt Modrovich professzor úr figyelmének, gondoskodó szeretetének köszönhettem. Ő elsősorban az első napi kenyérért járt értem közbe, de a jegyzetírás közben munkatársává lett hallgatójának munkahelyet és biztos megélhetést is juttatott.

Dr. Tóth Béla visszaemlékezése

Immár 58 éve, hogy 1943. októberében, a végszigorlat letétele után elköszöntem Modrovich professzor úrtól, egyik legkedvesebb tanárunktól, és ennyi idő után is, sokadszor felidéződik barátságos, közvetlen alakja emlékezetemben. Akkor nem gondoltam arra, hogy az életben soha többé nem találkozom vele. Javában dúlt a háború, a végkimenetelt döntően befolyásoló több fordulatán már túl voltunk. Mi ugyan ebből közvetlenül még nem sokat éreztünk, de az már számunkra is egyre komolyabb figyelmeztető volt, hogy a nyugati szövetségesek olaszországi előnyomulását követően, 1943. nyarán, amikor 9. félévünket mint rövidített nyári félévet hallgatva, nyáron is Sopronban voltunk, egyre gyakrabban hallhattuk a Bécs környéki iparvidékek bombázásának a zaját. Ekkor már besorozott katonakötelesek voltunk, mégis az ifjúságért aggódó professzorainknak köszönhetően, az ő javaslatukra további egy év felmentést kaptunk a katonai szolgálat alól.

Ilyen zavaros időben vettünk búcsút kedves professzorainktól, köztük Modrovich professzor úrtól. Akkor még bennünk élt a viszontlátás reménye, hogy a sors normális útján előbb vagy utóbb még ismét találkozunk. Ámde azok a zűrzavaros évek nem a sors normális útját jelölték, és mire valamennyire is normalizálódtak a körülmények, Modrovich Ferenc, a nagy szakmai felkészültségű, kiváló pedagógus, az ifjúság nagy barátja végleg itt hagyott bennünket. Ezután már csak az évfolyam-találkozóink alkalmával a sírjánál róhattuk le kegyeletünket és hálánkat mindazért, amit egykori tanítványaiként tőle kaphattunk. Ilyenformán nekem is csak a régmúltból vannak róla emlékeim, de azok még mindig élénkek.

A nála hallgatott tárgyak műszaki képzésünk gerincét jelentő sokrétű, súlyos tárgyak voltak: alkalmazott szilárdságtan, víz- és hidépítéstan, erdészeti szállítóberendezések. Érdekes módszere volt, hogy a hallgatók érdeklődését, a gyakorlati órákon végzett munkájukat állandóan figyelemmel kísérte. Minden hallgatót személyesen jól ismert. Akikkel ily módon szerzett ítélete alapján meg volt elégedve, azokat szűkebb körben maga köré gyűjtötte, nem valamiféle rapszódikus szimpátiából, hanem a hallgatói teljesítmény alapján. Az így kiválasztott hallgatókat különösen nehéz feladatokkal terhelte meg. Ez főként a harmadik, zárószigorlathoz kapcsolódó ún. szigorlati tervező feladat kiosztásánál mutatkozott meg. Módszere volt, hogy a nehéz feladat kiadása után a hallgatót magára hagyta. Távolról persze szemmel tartotta a munka előrehaladását, és amikor a hallgató már-már feladta, hogy

valaha is meg tudja oldani a feladatot, mindig közbelépett és egy-egy injekciószerű segítséggel lendületet adott a munkájához, s amikor kemény izzadás után sikerült megoldania a feladatot, talán a professzor úr volt a legbüszkébb tanítványa teljesítményére.

Kis termetű, filigrán, gyors mozgású ember volt. Előadásait a tábla előtt folyton ide-oda mozogva, majdhogynem ugrándozva tartotta. Aki a táblára írott levezetéseit jegyezni akarta, annak igencsak gyorsan kellett írnia. Szokás szerint ugyanis egyik kezében a krétával írt, de a másik kezében tartott szivaccsal majdhogynem azonnal törölt is. Mozgásával, előadási modorával sokat oldott az órák, de még inkább a vizsgák feszültségén. Ezt humorával is elősegítette úgy, hogy vizsga közben bedobott egy-egy komolynak tűnő, valójában humoros, nem is a vizsgához tartozó kérdést, és élvezte, hogy ezzel mennyire zavarba hozta a hallgatót. Máig is élénken emlékszem egy ilyen esetre. A vizsgázó magabiztosan és hibátlanul felelt a vizsgakérdésre, amikor a professzor úr közbeszólt: „Mi az ott?" és a terem födémére mutatott. Szegény barátunk felsorolt minden tartóelemet és szerkezetet, amire vissza tudott emlékezni. A professzor úr elnevette magát, mondván: „Hát az a Szabó úr (az altiszt) hanyagsága." A kérdés pedig a mennyezetről lelógó pókhálóra vonatkozott, amit Szabó úr nem takarított el.

Egy másik eset: 1943. tavaszán kéthetes tanulmányutat tettünk a sajnos csak rövid időre felszabadult – Észak-Erdélyben. Szászrégenben, a görgényvölgyi erdei vasút fűtőházában éppen bent állott üzemkészen egy mozdony. Modrovich professzor úr felugrott a mozdonyra, elindította azt, nekünk pedig a magasból nagy-büszkén odavetette, hogy „Látják az urak, én ehhez is értek, nekem mozdonyvezetői bizonyítványom is van!"

Ugyanezen a tanulmányúton vendéglátóink határtalan szeretete oda vezetett, hogy az éjszakáink a sarki fehér éjszakánál is rövidebbre sikerültek. Egy ilyen álmatlanul átvirrasztott éjszaka után az erdei vasút egy – szerencsére – nyitott személykocsiján felvittek bennünket a Görgényi-havasokba. Ott, hogy valamiképpen mégis ébren maradjunk, a társaság elkezdte játszani azt a közismert játékot, melynek lényege az, hogy a társaság egyik tagja lehajol, a szemét befogják, valaki a fenekére csap, és ha a „hunyó" eltalálja a tettes nevét, akkor az hajol le. Nos, éppen a professzor úr tanársegédje, Madas Laci volt a hunyó. A helyzet felkeltette a professzor úr érdeklődését is, és arra késztette, hogy egy óvatlan pillanatban odacsapjon tanársegédje fenekére. Egy csapásra felébredt az egész társaság, kíváncsian várva a következményeket. Akkor még a beosztottak tudták, hogyan kell viselkedni a főnökkel szemben, ezért Madas Laci, bár tudta, ki volt a tettes, hosszan nézett a professzor

úrra, aztán illendően egy másik nevet mondott. A másik hallgató is jól nevelt volt és magára vállalta a tettes szerepét. – Nos, professzorunk, aki előadásaiban és a vizsgákon rendkívül igényes és komoly volt, ha a helyzet úgy kívánta, tudott felszabadultan bekapcsolódni a hallgatók szórakozásába.

Akkoriban nem álltak a hallgatók rendelkezésére a tanulást segítő könyvek, egyetemi jegyzetek. A hallgatók arra kényszerültek, hogy az előadásokról az órákon készítsenek jegyzeteket. Ebben az segített, hogy az 1930-as években gyorsírást is tanultunk. Ez azonban az egész évfolyamnak nehézséget, gondot okozott. Ezért 1942 őszén negyedmagammal, engedélyt kértünk Modrovich professzor úrtól arra, hogy az előadásokon készített feljegyzéseink, az egyetemi könyvtárban még fellelhető régebbi jegyzetek anyagainak felhasználásával összeállítsuk és 1943-ban kiadjuk az „Erdészeti szállítóberendezések" című jegyzetet két kötetben. Az irányunkban megnyilvánuló nagyfokú bizalom jeleként megkaptuk a hozzájárulást. Magától értetődően azonban, amikor egy-egy résszel elkészültünk, azt jóváhagyásra mindig be kellett mutatnunk a professzor úrnak. Elképzelhető, hogy e munka során milyen magas igénynek kellett megfelelnünk. Mégis nagy örömnek, életünk nagy ajándékának tekintjük, mind a négyen azóta is, hogy pályánk kezdetén ilyen útravalóval indulhattunk, és meg kellett tanulnunk az önmagunk iránt is nagyfokú igényesség szükségességét. Ezt kaptuk útravalóul jó emlékezetű, kedves tanárunktól, Modrovich professzor úrtól. Legyen áldott az ő emléke!

Dr. Szőnyi László visszaemlékezéseiből

Utolsó szigorlatunk letétele után, az 1943/44. tanévben a professzor úr díjas gyakornoka, majd adjunktusa voltam. Így nem csak tanítványa, hanem munkatársa is lehettem és igazán közelről ismerhettem meg benne a nagy tudású, mindig segítőkész, szeretetet sugárzó nagyszerű embert.

A vizsgára való felkészüléshez annak idején csak egyes tárgyakból álltak rendelkezésre tankönyvek. A hiány pótlására Modrovich professzor úr vezetésével „jegyzetíró iskola" alakult ki. Az Alkalmazott Szilárdságtan jegyzetet 1940-ben Papp Lászlóval a Híd- és Vízépítést Kassay F. László akkori tanársegéddel és szintén Papp Lászlóval 1942-ben, az Erdészeti Szállító-berendezések Út-vasútépítéstan című I. kötetét 1942-ben, Sodrony kötélpályák, csúsztatók, a fának vízen való szállítása című II. kötetét 1943-ban már négyen, Halász Aladárral és Tóth Bélával kiegészülve készítettük el.

Az előadásokon párhuzamosan jegyzeteltünk. Egyikünk gyorsírással az előadás szövegét, a másik pedig az ábrákat, levezetéseket rögzítette. Mindegyik tantárgy esetében már a félév kezdetén engedélyt kértünk a professzor úrtól arra, hogy a vizsgákra való felkészülés, majd a gyakorlatban felmerülő problémák megkönnyítése érdekében elkészíthessük és sokszorosíthassuk a jegyzetet. Ő ezt kezdettől fogva támogatta, tanszéki tevékenységnek tekintette. Az előadásokra készített saját jegyzetét rendelkezésünkre bocsátotta. Az annak és az órákon készített saját feljegyzéseink alapján kézzel írott, majd gépelt tőpéldányt minden alkalommal tételesen ellenőrizte, szükség esetén javította, kiegészítette, aztán jóváhagyta. Eközben hallatlanul sokat tanultunk. A tananyagot alapjaiban elsajátítottuk, az életre felkészítő alaposságot, pontosságot, munkafegyelmet tanultunk tőle. Az ő segítőkészsége, feltétlen és lelkesítő bizalma, őszinte nyíltsága és állandó együttműködése alap és garancia volt a munka eredményességéhez, az eleinte kézzel, majd később gépelt jegyzetek elfogadásához és keresettsége sikeréhez.

Az akkor elkészült jegyzetek ma már muzeális értékűek lehetnek, de annak idején hézagpótlóként keresettek voltak az egyetemen és a gyakorlatban egyaránt. A harmadik évezred hallgatója megmosolyoghatja az akkori technikát és alkalmazóit. Tisztelettel kell azonban gondolnia arra az életre felkészítő, nevelő professzori lelkületre, amely fiatalembereket ilyen példával tartott természetesnek felkészíteni életpályájukra.

1944 végén az idők egyre keményebbé váltak. Az élet és minden önálló lépés súlyos kockázattal járt. Professzorunk ezt világosan látta, mégis segített sokakon, sokféleképpen. Magam is köztük lehettem.

1945. januárjának első napjaiban Sopronból két szakaszra való hallgatót hívtak be katonának Kapuvárra, utászkiképzésre. Egy részük Kisbodakra, mások, közöttük jómagam is Halásziba kerültem. Gyorsított kiképzést kaptunk. Tudtuk, hogy szakaszunkat hamarosan a frontra vezénylik. Közben március lett, vele a háború kimenetele, minden várható bizonytalansága és következménye egyre nyilvánvalóbbá lett. Közben – professzor úr tanszéki foglalkoztatásomra vonatkozó igazolása alapján – néhányszor Sopronba eltávozást kaptam. Márciusban is így történt. Sopronban egyenesen a tanszékre mentem. Professzorunk szemében felvillanni láttam a tőle megszokott kedves derűt, de arca gondterheltnek tűnt. Az események felgyorsultak. Várható volt, hogy a front napokon belül áthalad nyugati határunkon. Döntenem kellett. Nem mentem vissza Halásziba. Tudtam, hogy a kockázatvállalás kétesélyes. Kohómérnökhallgató Gábor öcsém akkor a gázgyárban dolgozott. Hozzá mentem. A kazánházban elégettem a katonaruhámat és civilbe öltöztem. Az Egyetemről eltűntem. A gázgyárban bújtam meg. Néhány nap múlva megjelent az első orosz katona. Megmenekültem, s ezt a mindig fogadókész, szeretett professzorunknak köszönhettem

Ez is egy olyan eset, amely e nagyszerű tanár kiemelkedő értékeit példázza. Bennem kifejezhetetlen hála él azóta is iránta.

Szanyi József visszaemlékezése

Kassa mellett, Szepsiben születtem, 1919-ben. Középiskolai tanulmányaimat Kassán a Premontrei Rend gimnáziumában kezdtem, majd a Felvidék visszaszerzésekor a kassai magyar állami gimnáziumban folytattam. 1940 nyarán érettségiztem, és ősszel, október 2-án beiratkoztam a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem erdőmérnöki osztályára.

1944 tavaszán egy alkalommal Modrovich professzor úr rám kérdezett, hogy mi az oka előadásairól való gyakori elmaradásaimnak, mivel a katalóguson látta, hogy hiányzom. Elmondtam neki, hogy betegnek érzem magam, mert állandó hőemelkedésem van. Azonnal elküldött az egyetemi orvoshoz, aki a röntgenvizsgálat alapján megállapította, hogy tbc fertőzésem van. Amikor a professzor úr meglátta a leletemet, elintézte, hogy Mátraházára kerüljek, a tüdőszanatóriumba. Ott 1945 őszéig kezeltek. Ez sorsomat döntően befolyásolta, mert nem kellett bevonulnom katonának, így a frontra sem kerültem. A szanatórium udvarára azonban magyar honvédek települtek be. Emiatt az előrenyomuló román hadsereg aknavetőkkel lőtte a szanatóriumot is. Akkor ott a civilek közül is többen meghaltak. Nekem azonban szerencsém volt, mert a szanatórium védett épületrészében voltam negyedmagammal elhelyezve. Így a román aknatámadástól is megmenekültem.

Az ostrom után Kassán dr. Istvánka József szakorvos kezelt, akire szintén hálás szívvel gondolok. Ő küldött 1947 tavaszán Ótátrafüredre utókezelés céljából. Onnan 1948 tavaszán már gyógyultan tértem haza.

Akkor az erdészeti főiskola Kassán működött, oda mindjárt beiratkoztam, utolsó évemre, és 1949 nyarán megkaptam erdőmérnöki diplomát.

Végiggondolva életemnek ezt a háborús szakaszát, Modrovich professzor úr megértő emberségének és a jó Istennek köszönhetem, hogy súlyos betegségemből meggyógyultam, megmenekültem a katonai szolgálattól, a háborús frontszolgálattól és még a román aknatámadástól is. Ezért hálatelt szívvel gondolok a Professzor úrra, haló poraiban is.

Modrovich professzor urat mi már „Feri bácsi"-nak szólítottuk.

Boldog családi életet élt feleségével. Mindketten vallásosak voltak, olyannyira, hogy napi áldozók voltak a „szürkék" templomában.

Áldott jó ember volt, akinek csak tudott segített. Izzó magyarságát nem titkolta. Bokor Rezsőn kívül talán csak neki volt fekete díszmagyar öltönye. Végtelenül örült, amikor a Trianonnal elszakított területek felszabadultak, de a második bécsi döntés, amely a Volksbund törvényesített térnyerését eredményezte, és az ország német megszállása lesújtotta.

Mint főnök igen megértő volt, nem csak velünk, de a beosztottakkal is. Szabó bácsi, az altiszt sokat bosszantotta, mert nem tudott befűteni az amerikai kokszkályhába, ezért sokszor hideg irodájában készült az előadására.

Mint tanár, nem tartozott a jó előadók közé, de kitűnő jegyzete miatt mégis könnyű volt felkészülni a vizsgára. Fő hibája talán az volt, hogy zömmel háttal állt nekünk, amíg a táblán apró betűivel írta a matematikai levezetéseket.

Az úsztató vályúkat, csúsztatókat, gerebeket, gátakat is mind mérnöki szinten, sok levezetéssel tárgyalta. Ő rakta le a talajmechanikai tudomány alapjait is, sőt egy jó laboratóriumot is berendezett. Jómagam az ott tanultak alapján a UBC-n pionír lettem a talajmechanikának az itteni erdészek mechanika tanulmányaiba való beépítésével.

Én úgy kerültem hozzá tanársegédnek, hogy amikor jelentkeztem nála, ő mint dékán azzal fogadott, hogy jó hogy jön, épp ma kaptam meg a katonai behívóját, akkor ezt összetépjük és holnap reggel 8^h-ra jöjjön a tanszékre.

Egyik óráján a következő humoros eset történt: A tanterembe két ajtón át lehetett bejutni. Az egyik ajtó elöl, a tábla mellett, a másik hátul volt. Szabó bácsinak, az altisztnek, meghagyta, hogy őrizze az ajtókat, nehogy előadás közben valaki megzavarja. Egyszer, hátul valamelyik hallgató megunta az előadást és a hátsó ajtón ki akart menni a teremből. Egy levezetés végén, éppen akkor, amikor a fiú elérte az ajtót, hátrafordult, rákiáltott, hogy „Mondtam, hogy későnjövők ne jöjjenek be! Tessék kimenni!" A fiú meghajolt és boldogan távozott a teremből.

Utolsó éveiben hősiesen viselte a fájdalmakat, ami a hasnyálmirigyrákkal sújtja a szenvedőket. A vizsgákon ennek ellenére rendkívül türelmes volt, és nem egyszer maga segítette ki a hallgatót, ha megakadt a levezetésben.

Dr. Tóth Imre visszaemlékezései

Hatvan évvel ezelőtt, 1941 szeptemberében iratkoztam be a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karára erdőmérnökhallgatónak Sopronban. Ekkor Modrovich Ferenc volt a dékán.

Másodévesként az első félévben kezdett oktatni minket az Alkalmazott Szilárdságtanra. Igyekezett úgy előadni, hogy érdeklődésünket ébrentartsa. Időnként felemelte a hangját, majd szinte suttogott. Néha a táblára írott képletre hivatkozva krétáját dobta a táblának. Rendkívül ügyelt arra, hogy kifogástalan magyar nyelven beszéljen. Tudatosan kerülte az akkor terjedő germanizmusokat.

A gyakorlatokat tanársegédei vezették, de ő is gyakran résztvett azokon. Személy szerint ismerte hallgatóit. Előadásai alatt igyekezett közvetlen kapcsolatot tartani hallgatóival. Ügyelt arra, hogy előadását megértsük. A mi évfolyamunkból engem szemelt ki arra, hogy megfigyelhesse, megértettük-e a magyarázatát. Ha bólintottam, akkor új témába kezdett. Ha nem, akkor ugyanazt a témát újból, még részletesebben elmagyarázta. A gyakorlati órákon is ellenőrizte rajzaimat.

Az erdős Kárpátok egy részének visszacsatolása következtében évfolyamunk több tagja állami erdészeti ösztöndíjat kaphatott. Ennek az volt a feltétele, hogy nyáron másfél hónapot gyakornokként az állami erdészetnél töltsünk munkában. A Kárpátalján töltött nyári gyakorlati idő alatt a természetben láthattuk a később tanult anyagot. Láttuk a Tiszát átívelő fahidakat, a tutajozást, faúsztatást segítő kőszekrényes partvédő falakat és völgyzárógátakat, az úsztatott papírfákat kifogó gerebet.

1941-ben a Róna-havas egyik oldalát letarolta a vihar. 1942 nyarán ehhez az erdőgondnoksághoz kerültem nyári gyakorlatra. Addigra Bachéry Dénes erdőgondnok az Ung-völgyi vasútállomástól 20 km erdei vasutat épített a faluig. Ennek folytatásaként a vihardöntött hegyoldal völgyébe még 8 km tűzifa-úsztatóvályút is épített 1942-ben. Még áthelyezhető csúszdákat is kellett építeni fenyőrudakból a hegyoldalba, hogy a méteres tűzifának feldolgozott bükk faanyag lecsússzon az úsztatóvályúig. Bachéry a csúszda alsó végét felfelé irányított kidobóval látta el. Ez 10 méter magas halomba dobta a fát. Ezután a csúszda legalsó és legfelső szakaszait áthelyezték mindaddig, amíg a vihardöntött bükkös tűzifának feldolgozott faanyaga teljes egészében le nem jutott a csúszda körzetéből. Ezeket 1942 nyarán láttam építés közben. A később előadott tananyagban ezek a képek jelentek meg gondolataimban. Tehát Modrovich professzor úr jól felkészítette hallgatóit a legkülönfélébb

feladatok megoldására. Még a rácsszerkezetű vashidakat és vasbetonból épülő hídépítést is oktatta. Így került a Zsigmondi hídépítő vállalathoz Szádeczky Béla, és vett részt a szegedi Tisza-híd újjáépítésében. A pillérek keszon-munkáit vezette. E tapasztalatai miatt őt nevezték ki a budapesti metróépítés első főmérnökének. Tehát nem csak az erdészet területén előforduló műszaki munkák tervezésére és kivitelezésének irányítására tette képessé az erdőmérnökhallgatókat, hanem alapot adott a Trianon utáni helyzetben más általános mérnöki feladatok ellátására is. Modrovich professzor úrnak elévülhetetlen érdemei voltak a háborús, 1940-es években az egyetemisták átmentésében is. A német megszállás másnapján könyörögve kért minket, hogy ne tegyünk semmi meggondolatlant, mert a németek nem ismernek tréfát.

Az 1945/46. tanévben ismét Modrovich professzor úr volt az egyetem soproni karának dékánja. Ez rendkívül nagy felelősséggel és túlterheléssel járt. 1944-45 telén, amikor a József Nádor Műegyetem rektora is Sopronba menekült Budapestről és a nyilasokkal együtt ő is szorgalmazta a Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Kar kitelepítését, főként Modrovich Ferenc és Sébor János prodékán professzorok ellenállásán hiúsult az meg. Az egyik erről folyó vitában már Fekete Zoltán professzor úr is beadta a derekát és azt mondta, hogy: „Az égő házból ki kell menekülni". Modrovich professzor úr erre viszont azt válaszolta, hogy: „De nem olyan házba, amely még jobban ég!". – A mégis elrendelt költözködési előkészületeket, csomagolásokat ő és Sébor professzor úr szüntették meg. Így maradt az egyetem diáksága Sopronban.

1946 márciusától, mint jutalomdíjas demonstrátort maga mellé vett a tanszékre, Koren Pál utódaként. A gyakorlati órák tanársegédi feladataiban segédkeztem. Ő ekkor már betegeskedett. Arca sokszor elkomorult a fájdalmaktól. 1946. júniusában én is megszereztem az oklevelet. Így szeptemberben én is megkaptam tanársegédi kinevezésemet. Modrovich professzor úr hasnyálmirigyrákban egyre betegebb lett. 1946. szeptemberében már csak a megnyitó előadásokat tartotta meg. A többi előadást Adamovich László, a kötélpályákra vonatkozó részt én tartottam. A professzor urat kéthetenként meglátogattuk, a teendők, vagy az anyag egyértelműségének biztosítása végett. Közben őt megoperálták. Ezzel átmeneti fájdalomenyhülést és reménykedést is nyert. Újra erősödő szenvedéseit zúgolódás és jajszó nélkül viselte, hívő katolikusként. Arca azonban sokszor összerándult a kínoktól. Ekkor már tudta és várta sorsának beteljesülését. 1947 tavaszán már inkább csak én látogattam meg, mert Adamovich édesapja is akkoriban halt meg, ezért ő, ha tehette, otthon segédkezett.

Lengyel György visszaemlékezései

Modrovich professzor urat ismertem meg elsőnek a későbbi tanáraim közül. Iratkozásunk idején ő töltötte be a dékáni tisztet.

1941. szeptember 11-én érkeztünk meg Sopronba, hárman a beregszászi m. kir. állami reálgimnázium érettségizettjei. Az érettségi után beadott jelentkezésünkre nem érkezett válasz, de a tájékoztatás szerint az elutasítást július végéig meg kellett volna kapnunk. Azt gondoltuk, hogy bizonyára felvettek minket, csak elfelejtettek értesíteni.

A köri címlista alapján félnapi mászkálás után sikerült zsebünknek megfelelő kamarához jutni és elhelyezkedni szállásunkon. Másnap reggel elballagtunk a főiskolára beiratkozni. Ott az idősebbek útbaigazítottak, hogy a dékáni hirdetőtáblán minden tájékoztatást megtalálunk. Így is volt. Ki volt függesztve mindhárom szak felvettjeinek és elutasítottjainak névsora. De a mi nevünk egyiken sem szerepelt.

Mondták, menjünk fel a dékáni hivatalba, ott biztosan meg tudják magyarázni, mi történt. Egy nagyon kedves, barátságos hölgy fogadott bennünket. Tudakolózásunkra közölte, hogy ügyünkben csak a dékán úr tud felvilágosítást adni. Én, mint a legfiatalabb, de legvállalkozóbb hármunk közül, jelentkeztem, hogy bemegyek hozzá.

Hosszas várakozás után sikerült bejutnom. Úgy képzeltem, egy tekintélyes, idősebb úrral kerülök majd szembe. Ehelyett egy apró termetű, vékony, mozgékony kis emberrel találkoztam a tágas teremben, aki egy hatalmas íróasztal mögött ült. Ijedten, de illedelmesen köszöntem: Jó napot kívánok! Idegesen válaszolt: Jó szerencsét! És már jött is a kérdés: „Mit óhajt?" Felpattant és kezdett fel-alá járkálni.

A hosszú várakozás alatt megfogalmaztam magamban a mondanivalómat. Így szinte hadarva ismertettem jövetelem célját.

- Hívják? – Jött a türelmetlen kérdés.
- Lengyel György, Galántha Sándor, Nigriny Árpád.
- Rámcsodálkozott, elmosolyodott és kérdezte: Magának három neve van?
- Nem, feleltem én, de hárman jöttünk ugyanazzal a kéréssel és nem akartuk mindhárman zavarni a dékán urat. Én képviselem a barátaimat is.

Erre elővett az íróasztalról egy iratot, végigfutotta, majd közölte:

- Maguk létszám fölöttiek. Kértük a Minisztériumot, hogy engedélyezzék a létszámemelést. Ígéretet kaptunk, hogy megadják, de még nem érkezett meg az írásbeli válasz. Amint

megjön, kifüggesztik a hirdetőtáblára, akkor majd beiratkozhatnak.

Megnyugtatásunkra még azt is mondta, hogy: „El ne utazzanak!"

Alig vártam, hogy kívül legyek. Megköszöntem a tájékoztatást és köszöntem:

- Viszont látásra! – Már féllábbal az ajtón kívül voltam, miután szólt: - Jó szerencsét!

Kint izgatottan vártak a barátaim. Beszámoltam nekik a történtekről. Azt is megemlítettem, nem értem, miért kívánt nekem a dékán úr bemenet és kijövet is jó szerencsét! A körülöttünk álldogálók jól kinevettek, hallván a történteket, és felvilágosítottak, tanuljuk meg, itt ez a köszönés járja. Meg is jegyeztük egy életre: Jó szerencsét! – Aztán két nap múlva beiratkozhattunk.

A firmák figyelmeztettek, hogy Modrovich professzor úr nem szereti, ha az Erdészeti Szállítóberendezések vizsgát utolsónak hagyják. Azt hittem, hogy ez csak olyan mende-monda. Ez volt-e az oka vagy sem, kétszer egymás után kirúgott, pedig már minden vizsgám megvolt a záradékoláshoz. Azt mondta, hogy tanuljak még egy kicsit.

Így lecsúsztam az 1945. évi utolsó szigorlati lehetőségről. El kellett mennem dolgozni. Nyolc hónapig voltam távol Soprontól, míg összeszedtem annyi tartalékot, ami a végzésig elegendőnek látszott. Távollétemben unalmas óráimban bőven akadt időm, hogy a jegyzetet lapozgassam.

Jelentkeztem vizsgára. Régi ismerőseként fogadott. Másfél órai faggatás után megkaptam a felmentő kérdést: Megelégszik az elégségessel? – Gyorsan rávágtam az igent. Erre kajánul elmosolyodott és közölte velem: Maga megérdemli a jót. Be is írta mindjárt. Látta az elképedést az ábrázatomon, hozzáfűzte hát a magyarázatot: Az elégségest már legutóbb is megadhattam volna. De maga többre képes. Csak azt akartam, hogy becsületesen készüljön fel a vizsgára.

Körülbelül két hónappal később volt a szigorlat. Odatett az orrom elé egy papírlapot. A mindig használt puha, vastag ceruzájával felvázolt rá egy gátat, hozzá két nyilat, egyet oldalról, egyet felülről, és megkérdezte, mi a gát állékonyságának feltétele? Mondom a sztereotip választ: A gátra ható két erő eredőjének az alap belső egyharmadába kell esnie. – Helyes, mondja ő. – Várom a következő kérdést. Rám néz, s megszólal: Na mire vár? Maga nálam nem régen vizsgázott, azóta biztosan nem felejtette el a tanultakat.

Aznap délután, mivel abban a tanévben újra ő volt a dékán, az eredményhirdetéskor szívélyesen gratulált, mint újdonsült kollégájának.

1944. március 19-én a német csapatok megszállták a várost. Másnap az Ifjúsági Kör közgyűlésre hívott össze mindenkit az új épület nagy előadótermébe. A terem zsúfolásig megtelt. Az elnökséggel együtt megjelent Modrovich professzor úr is, mint a Kör tanárelnöke. Megállt a katedrán. Apró termete idegesen izgett-mozgott. Reszkető hangon megszólalt. Meglepődve halljuk, hogy tegez bennünket. Ismerteti a történteket és szinte könyörög:

- Fiúk! Arra kérlek benneteket, ne csináljatok semmi szamárságot. Ne akadályozzátok őket semmiben. Ezek nem ismernek tréfát. Halálosan megtorolnak mindent. Nekem minden magyar ifjú élete drága. Rátok szüksége van a magyar hazának az ország újjáépítésében.

Aztán elakad a hangja a megilletődéstől, az izgalomtól...
Néma csendben széledünk szét. Nekem is borsódzott a hátam.

Hábel György visszaemlékezése

1940-ben iratkoztam be Sopronban az Erdőmérnöki Osztályra. A Felvidékről, Léváról érkeztem.

1945. február 24-én utoljára egyetlenként diplomáztam akkor Sopronban. Végszigorlatra többen is jelentkeztünk, amikor azonban a Dékáni Hivatalban megjelentem, egyedül voltam szigorlatozó. A többieket az előző napokban már behívták katonai kiképzésre, nagyrészt Mosonmagyaróvárra az utászezredhez. Buda már elesett, Székesfehérvárnál és a Balaton mellett folytak a véres csaták.

Modrovich Ferenc, Fekete Zoltán, Kelle Artúr professzorok voltak a végszigorlati vizsgáztatók, Sébor János a Kar dékánja. Nem csak én, de ők is meglepődtek, s tanakodni kezdete, hogy ezek után mi legyen? Modrovich Ferenc professzor úr véleménye volt a sorsdöntő. „Nyakunkon a front, ki tudja mi lesz a sorsunk? Utoljára tartsuk meg ezt a végszigorlatot. Ki tudja, hogy merre viszi a sors Hábel urat. Legyen kezében a diploma."

Így kaptam meg a szabályos vizsgáztatás megtartása után egyetlenként az akkori Magyarország utolsó oklevelét, az erdőmérnöki diplomát.

Szerencsére még átvészeltem Sopronban az Egyetem körül becsapódó amerikai bombák robbanását a Dékáni Hivatal pincéjében, az óvóhelyen. Egy hét múlva azonban már én is megkaptam a katonai un. SAS behívót Győrbe. Onnan átirányítottak Magyaróvárra, így nem vettem részt a székesfehérvári szörnyű csatákban. Március végén zászlóaljunk századait gyalogmenetben elindították Bajorországba. A hadifogságot is szerencsésen elkerültem és a Felvidéken át 1945. augusztus 9-én a japán fegyverletétel napján megérkeztem Budapestre. Soproni politikai igazolás után rövidesen, karácsonyi ajándékként megkaptam kinevezésemet a Debreceni Állami Erdőigazgatósághoz.

Azóta is, haló poraiban áldom szeretett professzoraimat, különös hálával gondolok Modrovich Ferenc professzor úrra. Nem csak azért, mert végszigorlatom letételét elősegítette, hanem azért a színvonalas műszaki tudásért is, amivel néhány év múltán a MÁV vasútépítési munkáinál négy évtizeden át sikeresen helytállhattam.

Képek Modrovich Ferenc életéből

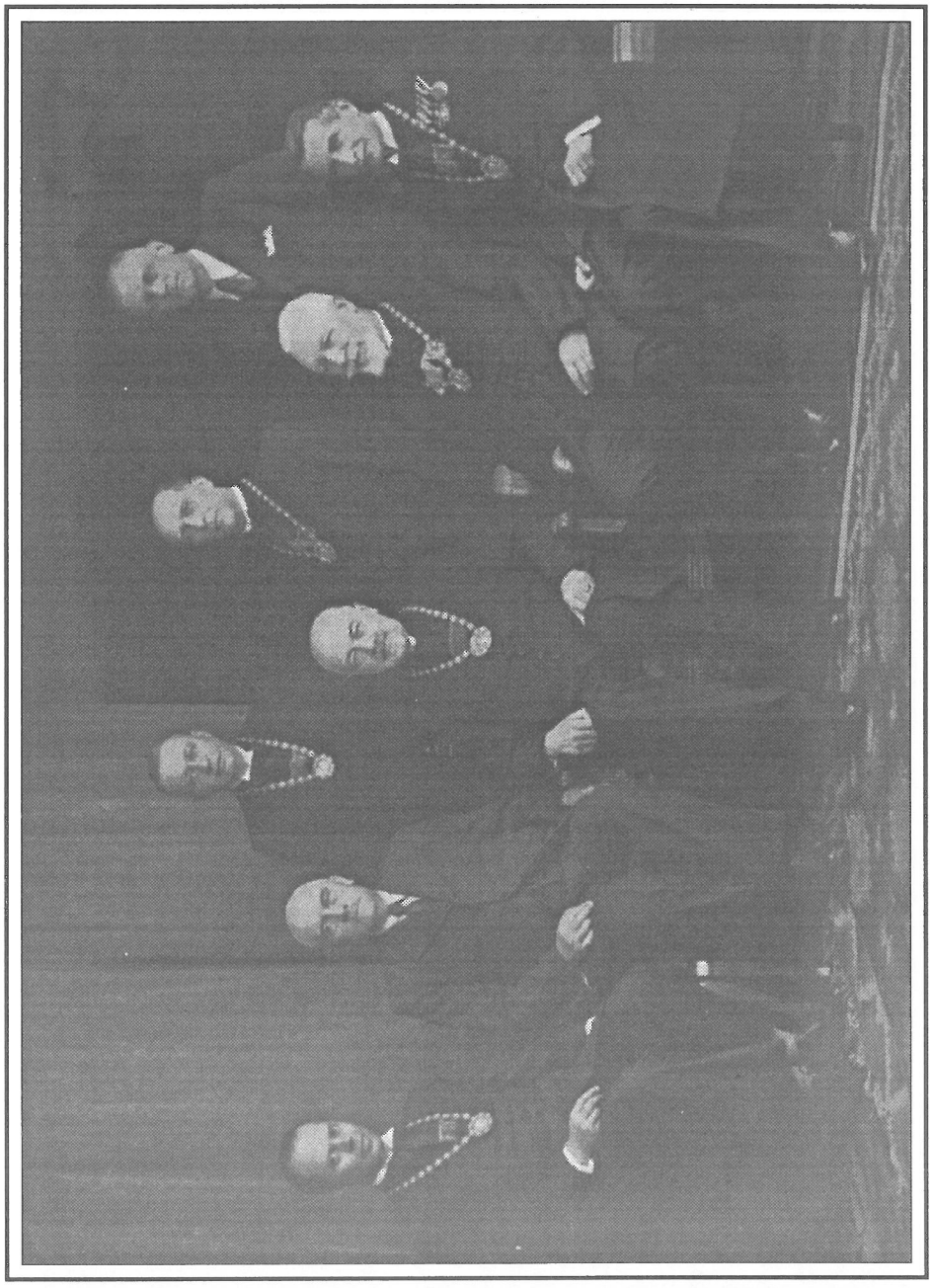

József Nádor Műszaki és Gazdasági Egyetem vezérkara (1941.)

Modrovich Ferenc 1905-ben

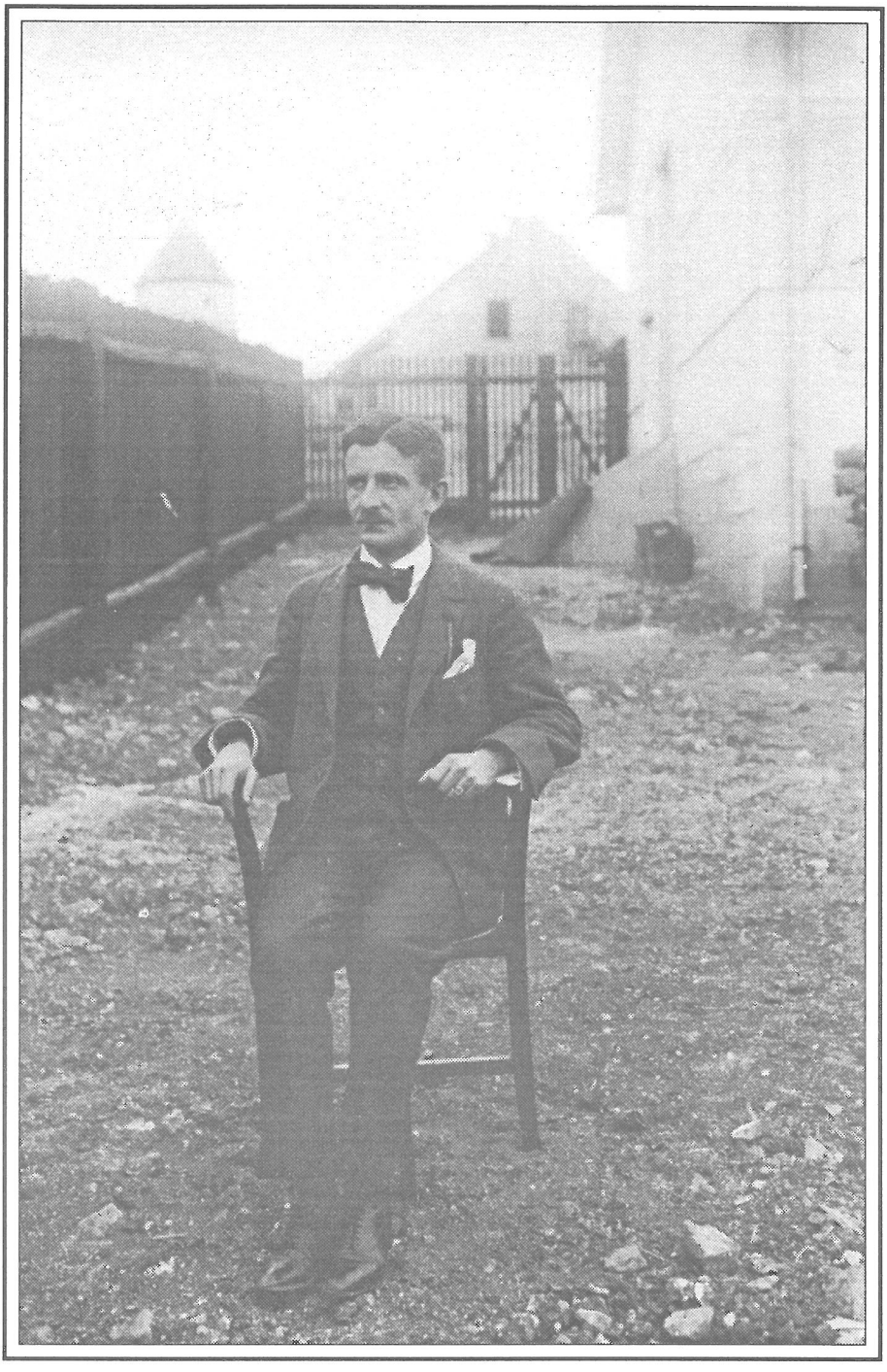

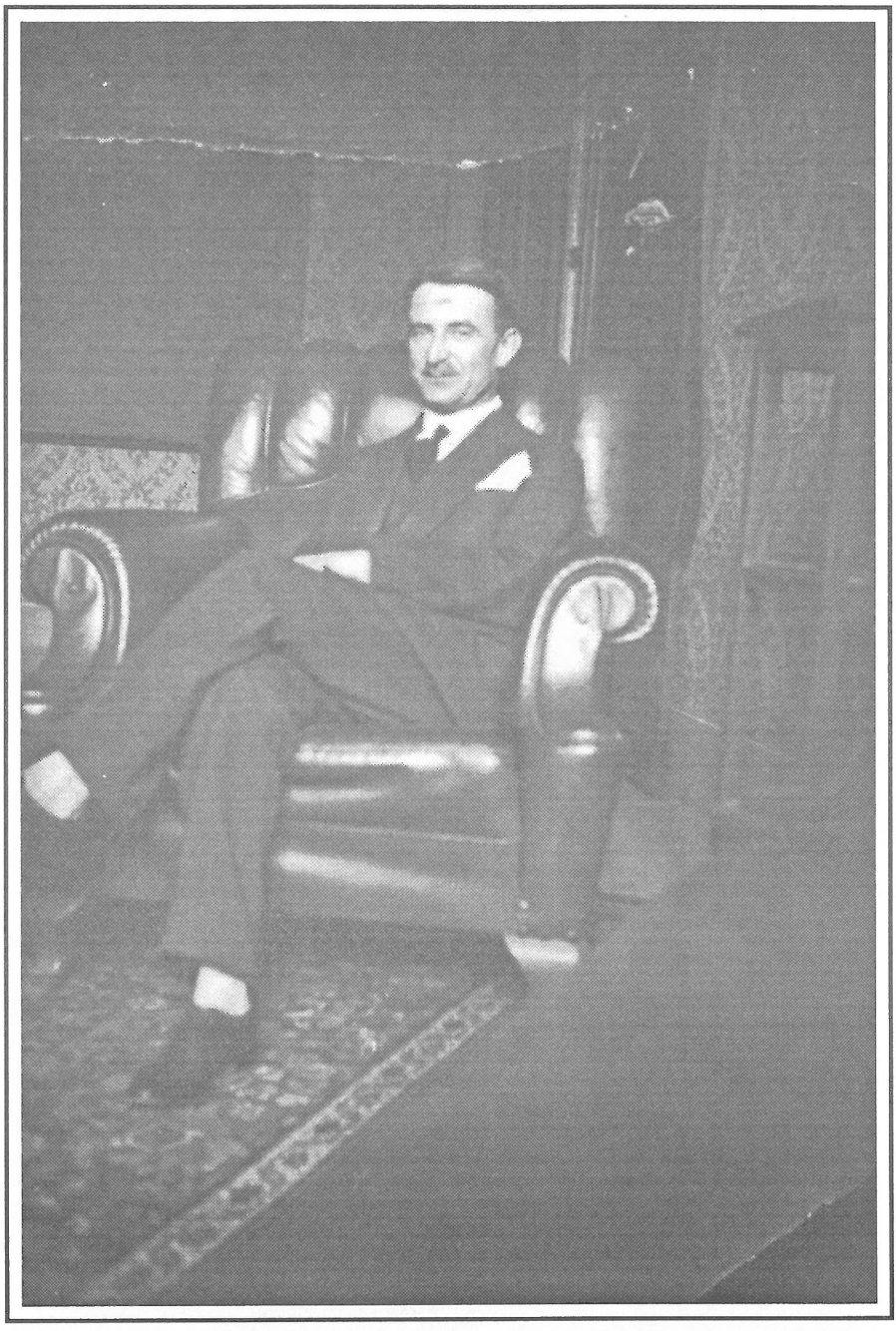

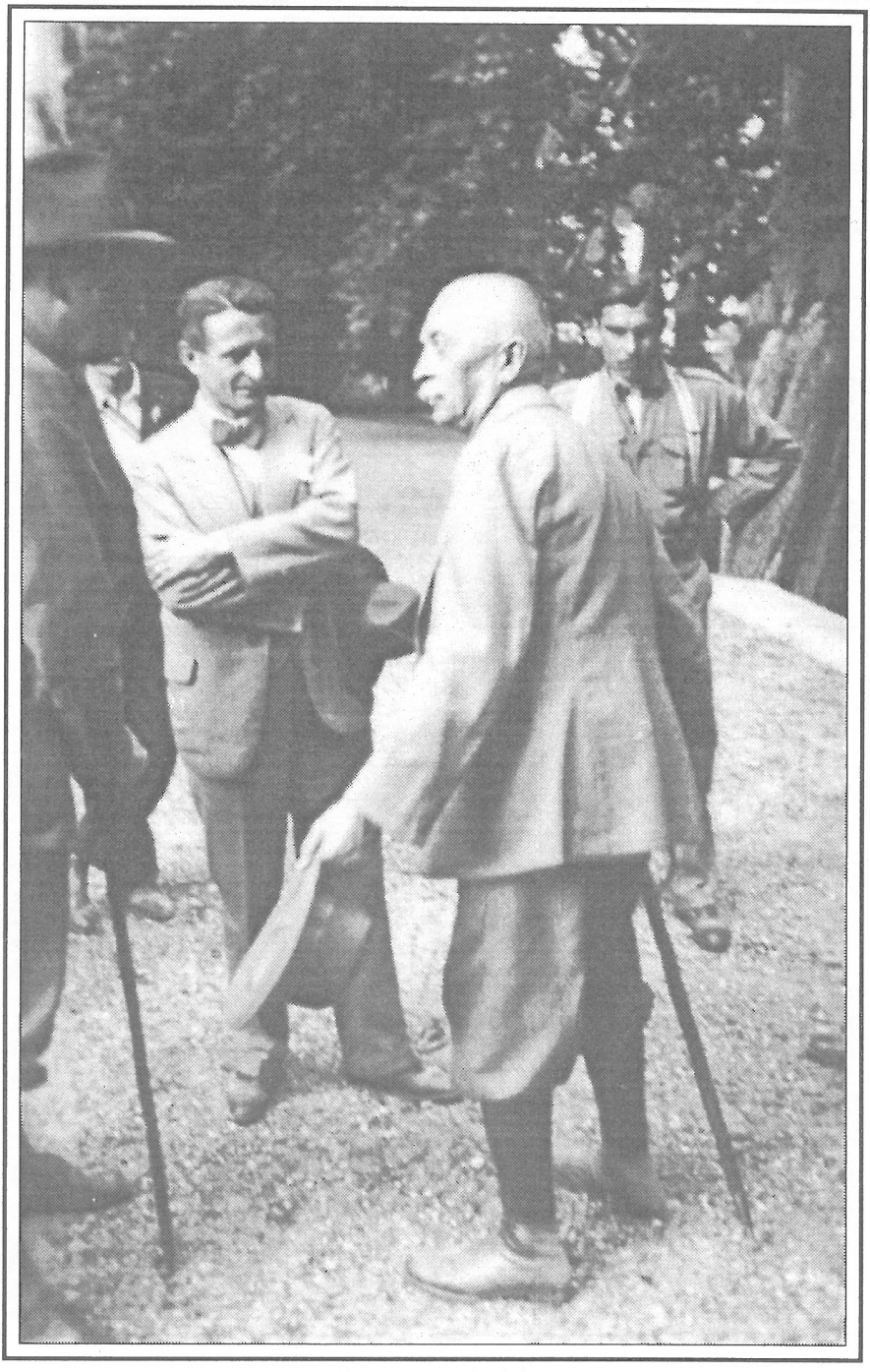

Krippel Móric és Modrovich Ferenc

Terepi gyakorlaton, erdőmérnök hallgatók között

Tanulmányúton

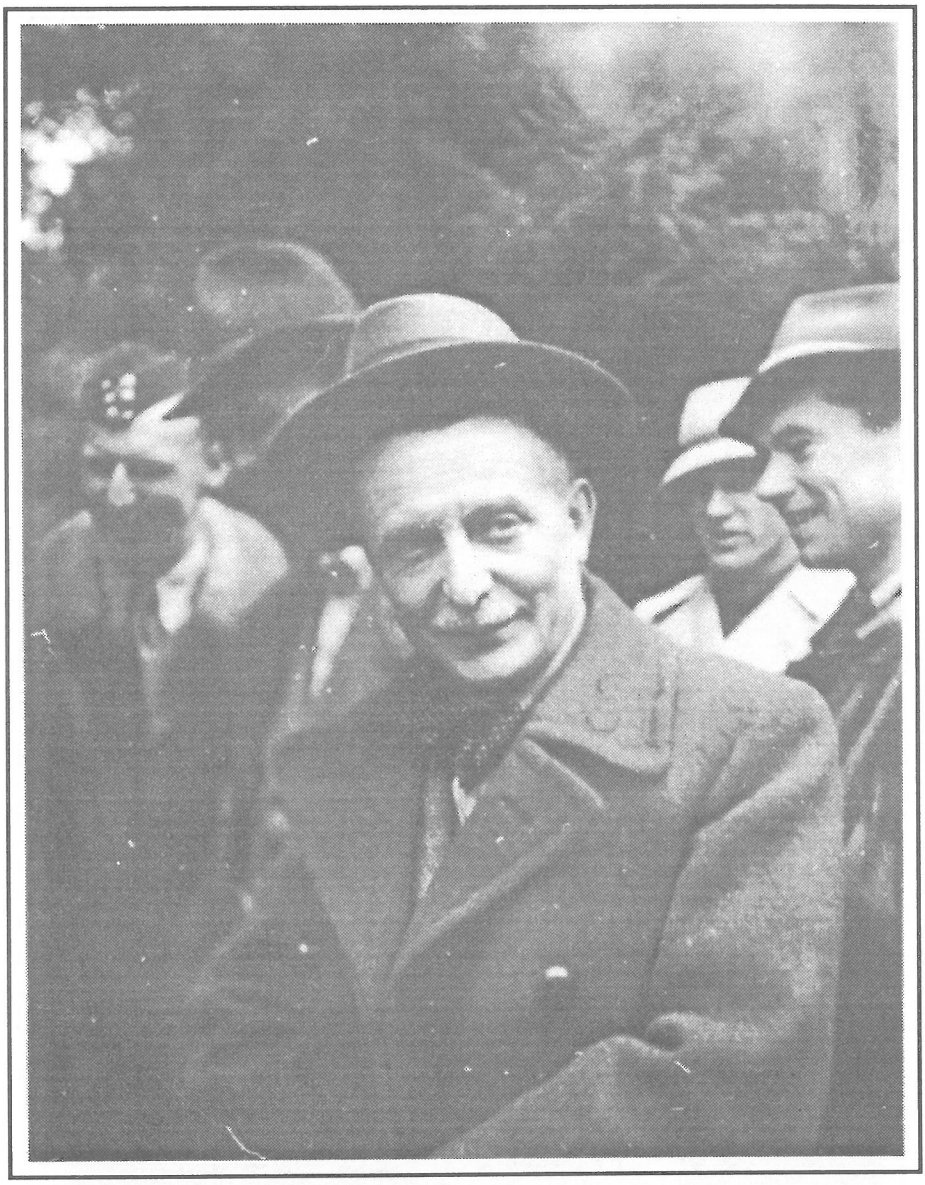

Út-Vasútépítéstan külső gyakorlat Sopron, 1941.03.26.
Radnóty Alfréd, Virágh Béla, Gál István és Radó Gábor társaságában

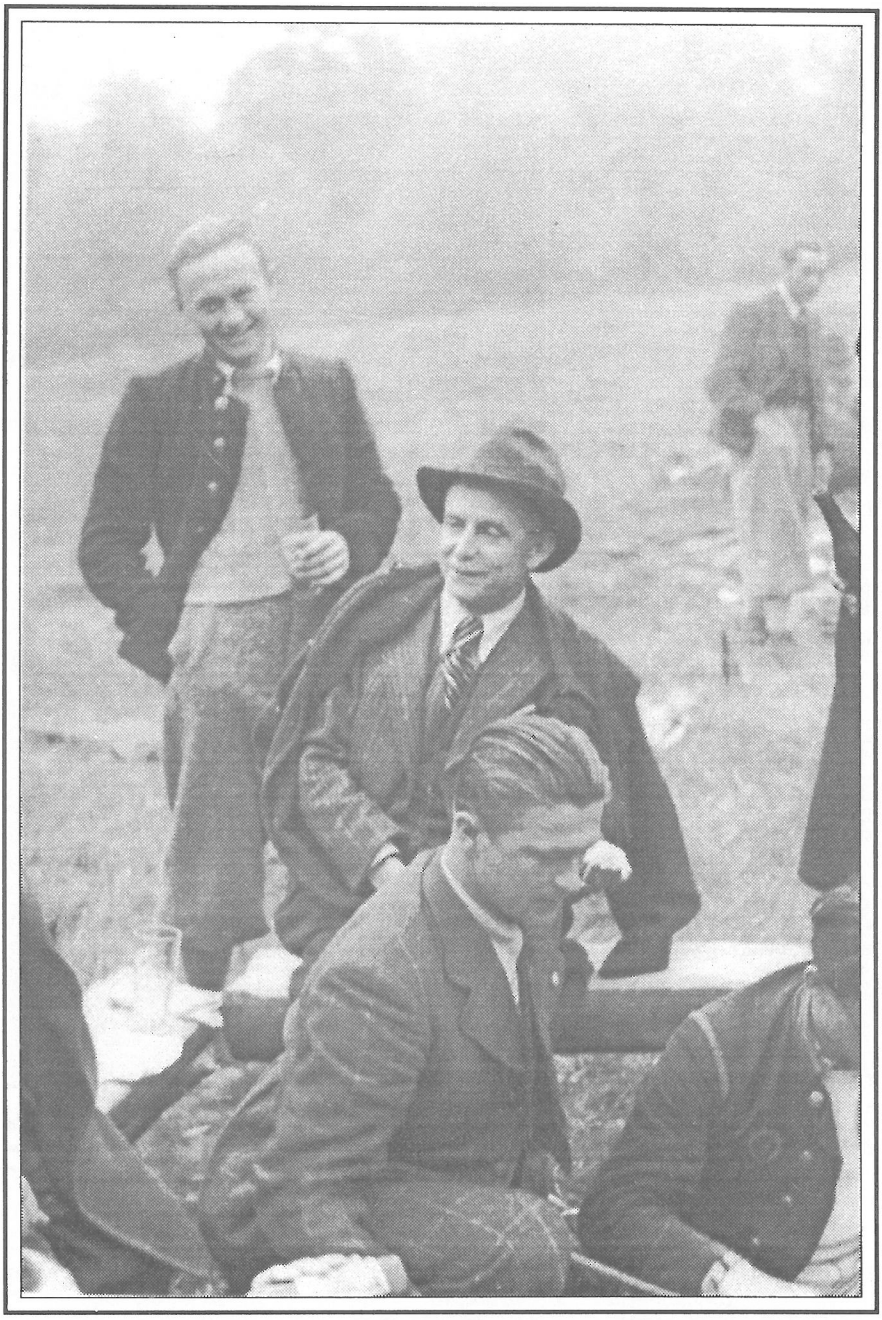

Tanulmányút Kárpátalján a III. és IV. éves erdőmérnök hallgatókkal
Zányka, 1940.05.21.
Kautsky Emil és Hibbey Albert társaságában

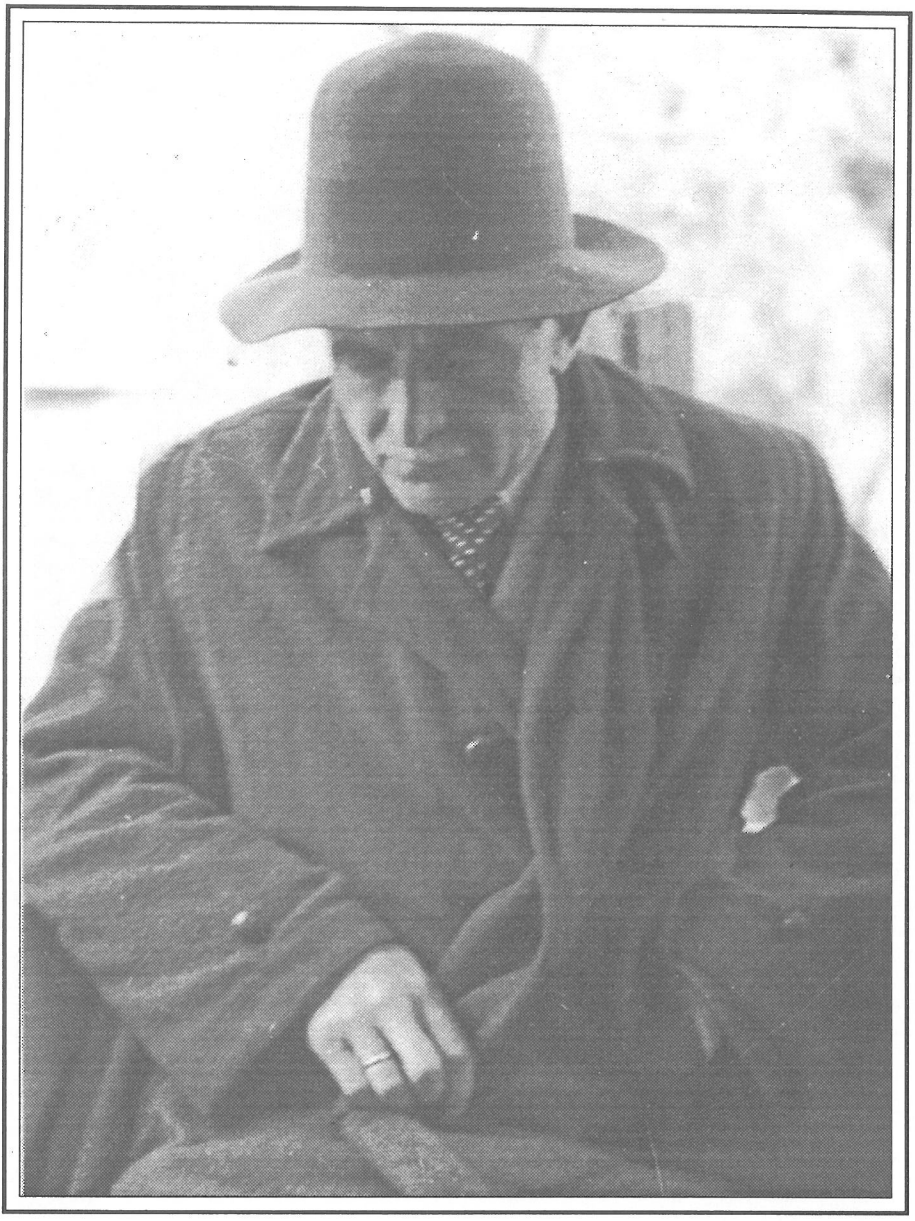

Hatalmas záporeső után az erdei vasúton a III. éves erdőmérnök hallgatók tanulmányútján.
Csernoholova, Sztanickai rét, 1941.05.29.

A SZINVAVÖLGYI, MAJD KÉSŐBB LILLAFÜRDI
ÁLLAMI ERDEI VASÚT ÉPÍTÉSÉT 1919-BEN A
TANÁCSKÖZTÁRSASÁG FÖLDMŰVELÉSÜGYI
NÉPBIZTOSSÁGA RENDELTE EL.
A TERVEKET STERN ZSIGMOND ÉS
STERN IMRE MÉRNÖKÖK KÉSZÍTETTÉK.
AZ ÉPÍTÉSI MUNKÁLATOKAT,
A SZÁRNYVONALAK TERVEZÉSÉVEL EGYÜTT
MODROVICH FERENC
OKL. ERDŐMÉRNÖK
VEZETTE, AKI KÉSŐBB AZ ERDŐMÉRNÖKI FŐISKOLA
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI TANSZÉKÉNEK NYÁRI TANÁRA VOLT.
HAZÁNK FELSZABADULÁSÁNAK 30 ÉVES ÉVFORDULÓJÁRA
ÉS A RENDSZERES SZEMÉLYSZÁLLÍTÁS BEVEZETÉSÉNEK
50 ÉVES JUBILEUMÁRA ÁLLÍTOTTÁK
A LÁEV DOLGOZÓI ÉS AZ
ÖBB ERDEI VASÚTAK SZAKOSZTÁLYA
1975. IV. 13.